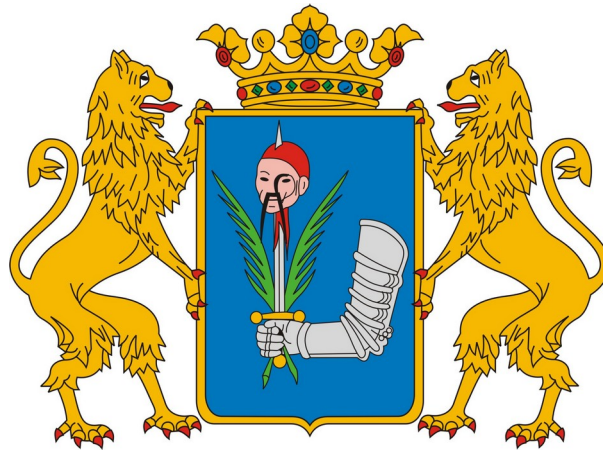

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Putnok Város Önkormányzata

2023-2028

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	89
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	95
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	98
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	100
1. A HEP IT részletei.....	100
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	100
Jövőképünk.....	102
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	103
3. Megvalósítás.....	108
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	108
3.2 A megvalósítás folyamata.....	108
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	112
3.4 Nyilvánosság.....	112
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	114
4. Elfogadás módja és dátuma.....	115

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Putnok Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Rövid történeti áttekintés

Putnok több mint 700 éves település, első írásos emléke 1238-ból származik. Etimológusok szerint elnevezése a „puttonyos” szóból eredeztethető. Történelme során várbirtok (Orlayak, Putnokyak, Tomoryak), pallosjogú mezőváros volt. A polgári közigazgatás idején *kisközség*. Trianon után egy időre *Gömör-Kishont vármegye székhelye*, majd *járási székhely* lett, 1950 után *önálló tanácsú nagyközség*, 1989 óta ismét *városi* rangra emelkedett.

A település történetének legváltózatósabb időszaka a XVI-XVII. század volt, amikor 1566-ban császári őrseget kapott, várát a következő évben Hasszán temesvári bég ostromolta, 1607-ben Bocskai hajdúi foglalták el, majd polgárai Rákóczi mellett is küzdöttek. Nyugalmasabb időszak

¹

végül a XVIII. századtól, a Serényi grófok birtoklása idején következett el, amely egészen 1945-ig tartott. Jelentős mértékben az ő munkásságuk eredményeként következett be az a látványos gazdasági, társadalmi, kulturális fejlődés, amely Putnokot is a polgárosodás útjára lépő települések közé emelte. A klasszicista műemlék kastély, a katolikus templom és tere, a rendezett burkolatú, közvilágítású utcák, a vasútépület, a város iskolavárossá válását megalapozó óvoda, állami elemi, a Polgári Fiú és Leányiskola, az országos beiskolázású Gazdasági Felső Leánynevelő Intézet alapítása, a gőzmalom létesítése mérföldkövei voltak a Serényiek városalakító, polgárosodásra inspiráló munkásságának.

A szocialista iparosítás folyamán a város és kistérsége lakossága elsősorban a helyi szénbányászat, valamint a két közeli, iparilag fejlett város (Ózd, Kazincbarcika) munkaerő-kereslete nyomán a teljes foglalkoztatottság keretei között élt, részben megtörtént a korszerű infrastruktúra kialakítása, nőtt lakóinak száma, kulturális területen a település jelentős oktatási szerepkörhöz jutott a térségben.

1990 után a gazdasági szerkezet átstrukturálódott, a település társadalmi viszonyai megváltoztak: jelentős rétegek váltak munkanélkülivé, ezzel megnőtt a hátrányos helyzetűek aránya, új társadalompolitikai lépések szükségességét generálva. Ugyanakkor ismét megindult a szocialista korszakban megakasztott polgárosodás, felgyorsult a városfejlődés, remény van arra, hogy Putnok élhető, olyan modern kisvárossá fejlődik, amely igazgatási, művelődési, gazdasági, idegenforgalmi területeken vonzáskörzetében központi, irányító szerepet biztosít számára.

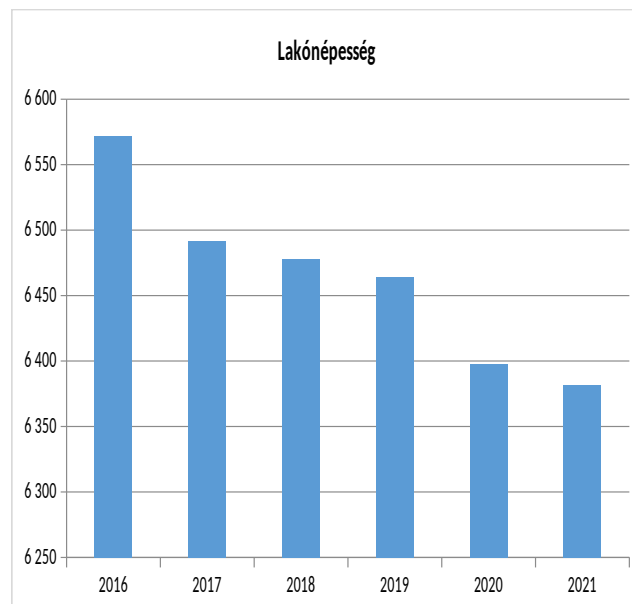
A város szerepének meghatározása tágabb és szűkebb értelemben

Putnok városa Magyarország északkeleti részén, Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében, Budapesttől 170, a bánrévei szlovák határátkelőhelytől 8, Miskolctól 45, Egertől 60, Ózdtól 20 km-nyi távolságban fekszik. Területe 35 km², ebből belterület 3,8 km². A település a Bükk-hegység északi lábánál, a Sajó partján helyezkedik el, földrajzi környezete dombokkal körülzárt, erős tagoltságú völgyekkel szabdaltnak. Tengerszint feletti magassága 220 m. Mind közúton (26-os), mind vasúton (Miskolc-Bánréve-Ózd) jól megközelíthető. A város jelenleg az ózdi kistérség tagja.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	6 572	bázis év
2017	6 492	98,78%
2018	6 478	99,78%
2019	6 464	99,78%
2020	6 398	98,98%
2021	6 382	99,75%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

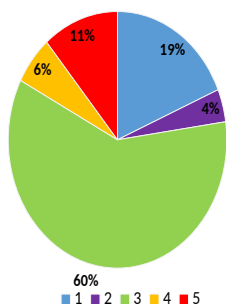
A lakónépesség száma az elmúlt hat éves időpontot tekintve folyamatosan minimális csökkenést mutat, azonban a csökkenés mértéke nem releváns a lakosság egészét nézve.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

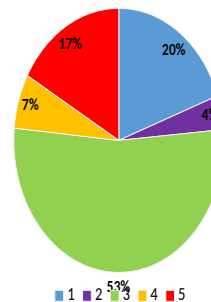
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen n (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	3 367	3 542	6909	48,73%	51,27%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			280	4,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	627	691	1318	9,08%	10,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	139	148	287	2,01%	2,14%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 017	1 870	3887	29,19%	27,07%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	206	237	443	2,98%	3,43%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	378	596	974	5,47%	8,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

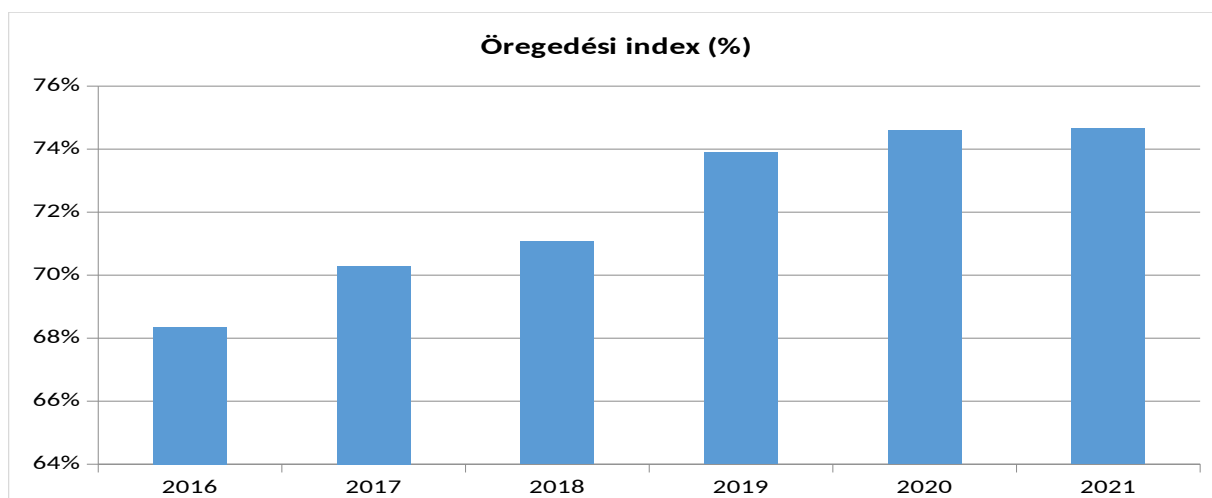

A 2. számú táblázatokat tekintve megfigyelhető, a nők várható élettartalma magasabb a férfiak várható élettartamától, ez a tendencia Putnok településen is megfigyelhető.

A település népességének nagyobb részét a nők teszik ki, a tendencia csak a 18-59 éves korosztályt tekintve fordul meg, az aktív korúak körében magasabb a férfiak száma.

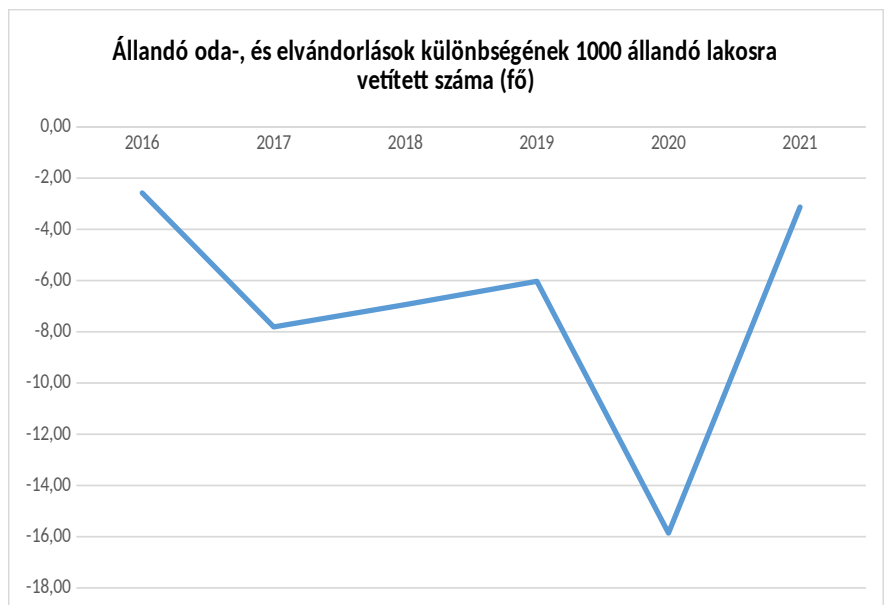
3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	933	1 365	68,35%
2017	930	1 323	70,29%
2018	941	1 324	71,07%
2019	974	1 318	73,90%
2020	995	1 334	74,59%
2021	993	1 330	74,66%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A magyar össztársadalmi helyzethez hasonlóan, Putnok település is előregedést mutat, az öregedési index lassú ütemben, de folyamatosan emelkedik. Ennek oka a születésszámok csökkenése.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

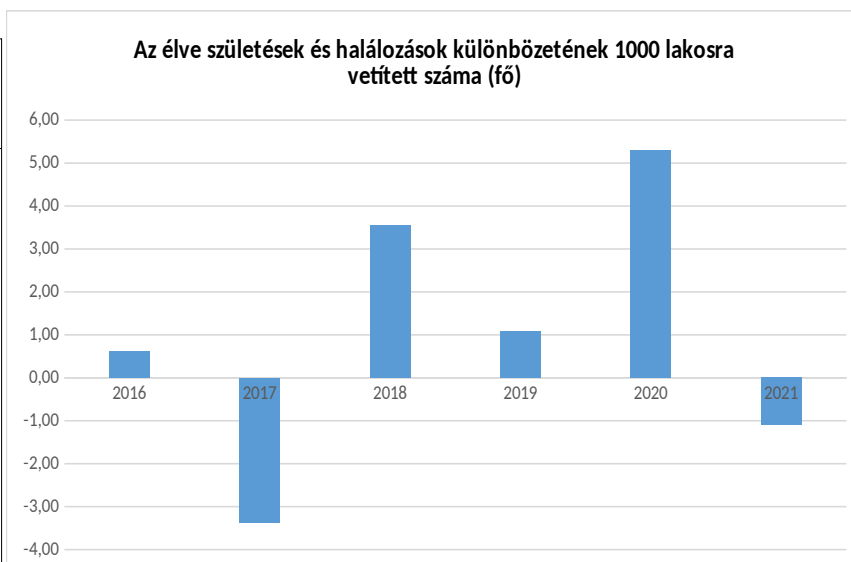
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-2,58
2017	-7,81
2018	-6,94
2019	-6,03
2020	-15,86
2021	-3,13
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Az elvándorlások számát tekintve, kiemelkedő a 2020-as kiugrás, ami egyértelműen párhuzamba hozható a SARS-CoV-2 (Covid-19) világjárvánnyal.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	0,61
2017	-3,37
2018	3,55
2019	1,08
2020	5,29
2021	-1,10
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Az 5 számú táblázat is megerősíti előző táblázatunk okfejtését, miszerint a 2019-2020-as évben a halálozások száma a pandémia miatt jelentősen megugrott.

A város lakosságának demográfiai adatai minimális növekedésről tanúskodnak, a születések száma nagymértékben csökken, a halálozások száma is stagnálást mutat, ugyanakkor a halálozások száma nagymértékben meghaladja a születések számát. A foglalkoztatással kapcsolatos nehézségek miatt egy növekvő elvándorlási, más irányból, a kistérségekről, pedig egy bevándorlási folyamat indult meg.

Az óvodás és iskoláskorú népesség száma stabilnak mondható, ám összetétele változik. Arányeltolódás mutatkozik az alacsony státuszú lakosság felé. Ez azt is jelenti, hogy növekszik a nevelési gondokkal küszködő hátrányos helyzetű ilyen korú gyerekek száma. Ez a helyzet mindhárom köznevelési intézményt az esélyteremtés, a hátránykompenzáció pedagógiai eljárásainak fokozott alkalmazására készíti.

Folyamatosan jelen van a kistérséghez közeli multinacionális cégek elszívó hatása pl. Bosch. A térségben a mai napig kevés, többségében kis, esetleg közepes méretű munkáltató található, akik közül csak kevesen tudnak fejlesztést, létszámbővítést végrehajtani.

1. *Családbarát körülmények megteremtése, erősítése települési szinten*

A fogalom legszűkebb értelmezése szerint a családbarát intézkedések elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni. A gyermekek társadalmi helyzetének javítása, a gyermekszegénység elleni küzdelem és a családjukból kiemelt gyermekek integrációja kulcsfontosságú a szegénység és a kirekesztődés újratermelődési folyamatainak megállításában. Az oktatásban is szükséges a szegregációs iskolai gyakorlatok elleni küzdelem és a hátrányos helyzetű tanulók oktatási esélyeinek növelése. A gyermeket nevelő családok jövedelemteremtő képességének támogatása és anyagi biztonságának megőrzése miatt különös hangsúlyt kell helyezni a gyermekjóléti és a családokat segítő-támogató szolgáltatásokra. Ahhoz, hogy a szülők munkaerőpiacra történő visszatérését elősegítsük, fokozott hangsúlyt kell helyezni a gyermekek napközbeni ellátására. Szintén fontos terület még a gyermekbántalmazás elleni küzdelem és a gyermekek jogainak figyelembevétele.

2. *Nemek (férfiak és nők) közti esélykülönbségek csökkentése*

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2003-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 51%-a, a férfiak 63%-a volt foglalkoztatott. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

3. *A fogyatékkal élők életminőségének javítása, az akadálymentesítés előrehaladása*

A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül hasznélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül értékelésre: az építési

beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élők számára biztosított infokommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció, stb.).

Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. A foglalkoztatottak aránya Magyarországon a fogyatékkal élők körében 2001. évi népszámlálás adatai szerint 9 százalékra csökkent.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során (lásd A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át).

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

4. Romák életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása

Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (lásd A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1)-(2) bekezdését). A roma népesség foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, jövedelmi és lakhatási helyzetére vonatkozó mutatók messze elmaradnak a nem-roma lakosság mutatóitól. A romák integrációjának érdekében első lépésként a következő intézkedések meghozatalára kerülhet sor: az életminőség javítása érdekében a roma telepek felszámolására, integrált oktatás és képzés elősegítésére, a foglalkoztatás növelésére, és az információs társadalomba való integrációra.

5. Más sajátos élethelyzetű csoportok társadalmi esélyeinek javítása

A fő esélyegyenlőségi célcsoportok mellett a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése tartozik a program fő céljai közé. Az egyik ilyen fő veszélyeztetett csoport a gyermekek. A gyermekek szegénységének kockázatát növelő tényező

közé tartozik a szülő kereső foglalkozásának hiánya, a nagycsaládban való nevelkedés, illetve a nem megfelelő, egészségtelen lakóhely. A gyermekszegénység kezelésének egyik kulcskérdése a szülők foglalkoztatási esélyeinek növelése, de természetesen további eszközt jelentenek a pénzbeli és természetbeni támogatások, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások.

A másik kiemelt társadalmi csoport az idős emberek csoportja. A magyar társadalom elöregedő társadalom. Az elöregedés kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés” ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbarát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Putnok település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogsabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a programalkotás során gondoskodni kell Putnok Város Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi Programja, valamint Putnok Város Önkormányzat fejlesztési terveinek, koncepcióinak összhangjáról. Az alábbi dokumentumok egységet alkotva részét képezik Putnok Város Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi koncepciójának. **Putnok Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának** célja az alacsony státuszú, teletszerű lakhatási körülmények között élő marginalizált csoportok mobilizációjának és lakhatási körülményeinek javítása. A szegregátumok esetében a lakhatási körülményeket javítani kell, a lakások felújításával és a komfortfokozatuk emelésével. Az érintett településrészek

közszolgáltatási, gazdasági-, és egyéb funkciókkal való ellátottságát emelő infrastrukturális fejlesztések szükségesek (épületek, utak, járdák, zöldfelületek stb. építése, felújítása). A társadalmilag leromlott területek esetében kiemelten fontos az érintett, zömében roma lakosság szociális kohéziójának az erősítése. Ezt a közösségformálást erősítő terek, létesítmények és kulturális intézmények fejlesztése szolgálja. Fontos, hogy komplex programok szükségesek, melyek infrastrukturális és soft elemeket ötvöző fejlesztéseket foglalnak magukba, egymás hatását erősítve járulnak hozzá a lakosság szegregálódása és a településrészek leszakadásának az enyhítéséhez. A társadalmi integráció és a rehabilitáció egyik kulcskérdése, hogy a hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci esélyeit javítani kell egy magasabb képzettségi szint vagy egy keresettebb szakma megszerzésével.

A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. Törvény (továbbiakban: Törvény), egyik célja az építési beruházások támogatása, illetve a városok és községek sajátos településképének kialakítása és védelme.

A Törvény szerint a településkép védelme a település vagy településrész jellegzetes, értékes illetve hagyományt őrző építészeti arculatának és szerkezetének – az építészeti, táji érték és az örökségvédelem figyelembevételével történő – megőrzését vagy kialakítását jelenti.

Az Önkormányzat a településkép védelmét rendeletben biztosítja, ezen rendelet szakmai megalapozása

érdekében településképi arculati kézikönyvet készít.

Putnok Város Önkormányzat a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 105. §-ában foglaltaknak megfelelően rendelkezett közoktatási esélyegyenlőségi szakértő által ellenjegyzett Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzéssel és Tervvel, melynek módosításokkal egybeszerkesztett változatát a Képviselő - testület 22/2009/II.13./ sz. KT. határozatával hagyta jóvá.

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai és bölcsődei nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik.

Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat működtetési és köznevelési-fejlesztési

tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Putnok Város Önkormányzata 2004. május 27.-én csatlakozott az Ózd Kistérség Többcélú Társuláshoz:

A kistérség általános jellemzői:

Az Ózdi kistérség Borsod – Abaúj – Zemplén Vármegye központjától, Miskolctól mintegy 50 kilométerre északnyugati irányban fekszik, határa több helyen megyehatár is. A megye 15 kistérsége közül a negyedik legnagyobb területű és a második legnépesebb térsége.

A 29 településből álló Ózdi kistérség Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye nyugati részén helyezkedett el.

A járások megalakulásával a kistérségek szerkezete átalakult.

Putnok-Dubicsány-Gömörszőlős-Kelemér-Sajópüspöki Köznevelési Intézményfenntartó Társulás köznevelési feladatok ellátására 2011. augusztus 31.-én jött létre, és már megszűnt.

Putnok és Térsége Szociális Gyermejköltségi és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulás 2007. január 1.-vel alakult, jelenleg Putnok és Térsége Önkormányzati Társulásként működik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, TeIR – Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, a Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Rendszer (TÁKISZ), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint a helyi adatgyűjtés szolgálta. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisban az éves adatok csak részben elérhetők.

Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az ózdi kistérségben jelentős a roma kisebbséghez tartozók aránya, mely a mélyszegénység kialakulásának egyik összetevője. A romák nehéz társadalmi helyzete ok-okozati összefüggések halmazából származtatható. Célzott és komplex programok szükségesek, melyeket az önkormányzat igyekszik minden településfejlesztési tervébe, és projektjébe beépíteni.

A romáknál fokozottan jelentkező probléma a munkanélküliség, emiatt tömeges a körükben a szegénység, ebből adódóan általában elszigetelten, szegregáltan élnek, sokszor nem emberi tartózkodásra alkalmas épületekben. A szegregátumok feltérképezésére Putnok város a 2022-es népszámlási adatokat kívánja majd felhasználni, ugyanis valószínűsíthető, hogy az adatokban és területekben változás fog bekövetkezni. Munkavállalásukra jellemző, hogy munkát sok esetben azért nem kapnak, mert nincs meg a megfelelő képzettségük, és ma már a tömeg, fizikai munkák nagy részénél is megkívánják a középfokú végzettséget. A romák rossz egészségügyi állapota, a hátrányos megkülönböztetés, a roma szervezetek felkészületlensége, szervezetlensége.

A Putnoki járásban és Putnokon a romák eddigi iskolai végzettségi mutatói ugyanakkor az átlagnál kedvezőbb alapot adhatnak különböző munkaerő-piaci programok indítására, tekintettel arra, hogy relatíve magas az általános iskola 8 osztályát befejezett, illetve a középfokú tanulmányit befejezett roma ember.

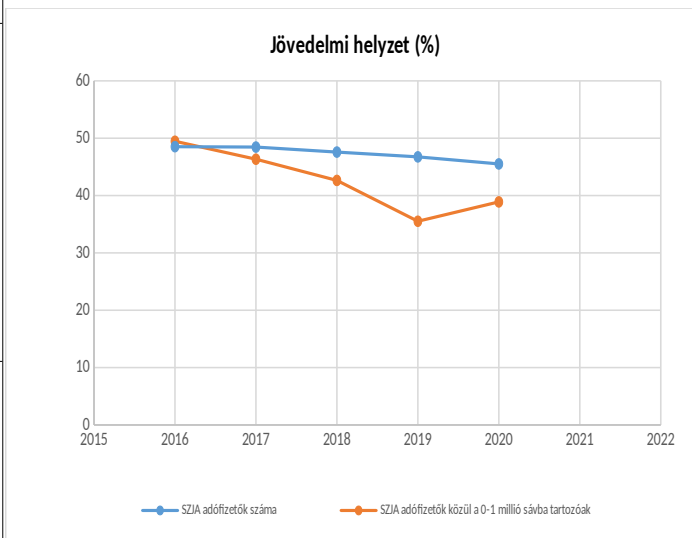
Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és a foglalkoztatásban lévő különbségekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A

mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma az állandó népesség %-ában (TS 059)	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	48,52	49,47
2017	48,45	46,34
2018	47,58	42,64
2019	46,74	35,52
2020	45,51	38,89
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakosság jövedelmi helyzete a 2016-os évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, ennek releváns oka, hogy az aktív keresők nagyvárosokban helyezkednek el a munkaerőpiacon.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

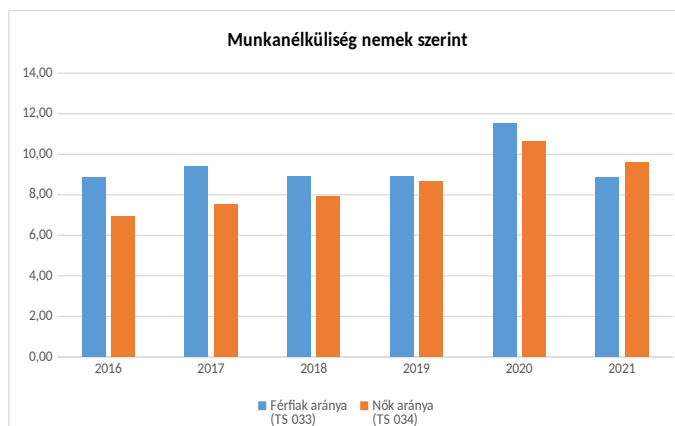
a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;*

Az álláskeresők száma ötödével csökkent, ennek oka, hogy Putnok városa nagy hangsúlyt fektet az át- és továbbképzésekre, ennek okán sikeresen sikerült hiányszakmákat feltérképezni, oktatni és a végzettség megszerzésével állást biztosítani közel száz főnek.

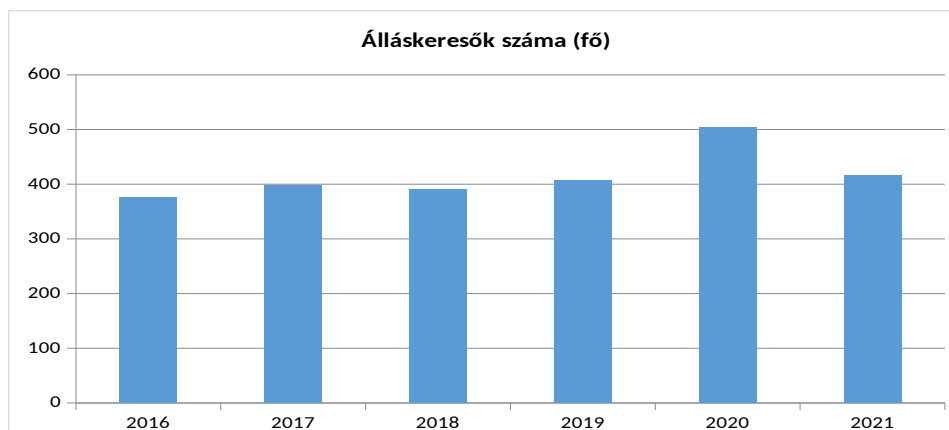
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen n
2016	8,85	6,95	7,90%
2017	9,42	7,55	8,49%
2018	8,90	7,93	8,42%
2019	8,93	8,65	8,79%
2020	11,52	10,63	11,08%
2021	8,87	9,61	9,24%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi rátában pozitív változás figyelhető meg a 2021-es évben, ennek oka új munkahelyek létesülése a településen.

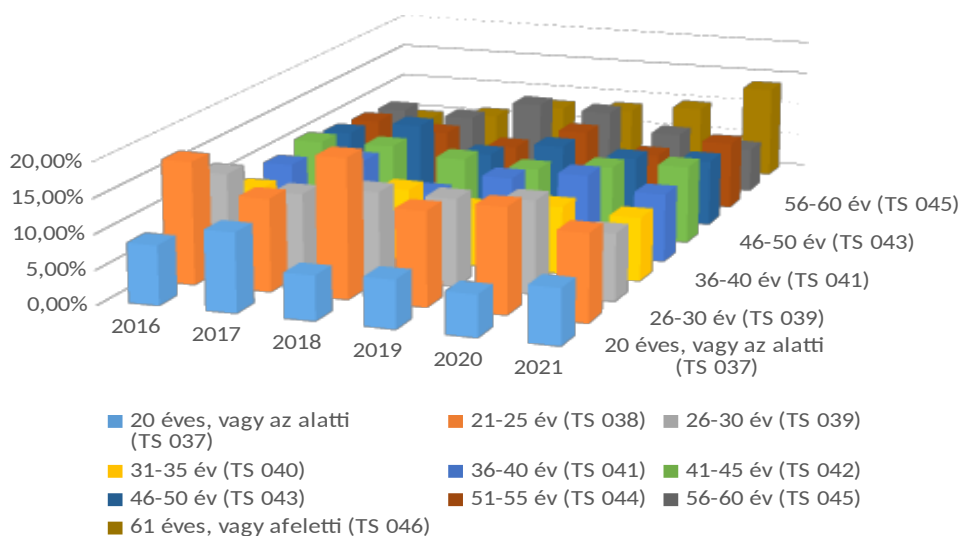

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő össze se n	376	398	390	406	504	416
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	32,00	45,00	25,00	28,00	30,00	33,00
	%	8,51%	11,31%	6,41%	6,90%	5,95%	7,93%
21-25 év (TS 038)	Fő	66,00	53,00	78,00	55,00	76,00	52,00
	%	17,55 %	13,32%	20,00%	13,55%	15,08%	12,50%
26-30 év (TS 039)	Fő	50,00	45,00	49,00	51,00	67,00	40,00
	%	13,30 %	11,31%	12,56%	12,56%	13,29%	9,62%
31-35 év (TS 040)	Fő	32,00	34,00	40,00	34,00	49,00	38,00
	%	8,51%	8,54%	10,26%	8,37%	9,72%	9,13%
36-40 év (TS 041)	Fő	36,00	44,00	28,00	42,00	59,00	41,00
	%	9,57%	11,06%	7,18%	10,34%	11,71%	9,86%
41-45 év (TS 042)	Fő	40,00	43,00	38,00	37,00	52,00	47,00
	%	10,64 %	10,80%	9,74%	9,11%	10,32%	11,30%
46-50 év (TS 043)	Fő	36,00	46,00	31,00	41,00	46,00	40,00
	%	9,57%	11,56%	7,95%	10,10%	9,13%	9,62%
51-55 év (TS 044)	Fő	34,00	32,00	26,00	40,00	36,00	41,00
	%	9,04%	8,04%	6,67%	9,85%	7,14%	9,86%
56-60 év (TS 045)	Fő	32,00	32,00	43,00	43,00	40,00	27,00
	%	8,51%	8,04%	11,03%	10,59%	7,94%	6,49%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	18,00	24,00	32,00	35,00	49,00	57,00
	%	4,79%	6,03%	8,21%	8,62%	9,72%	13,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

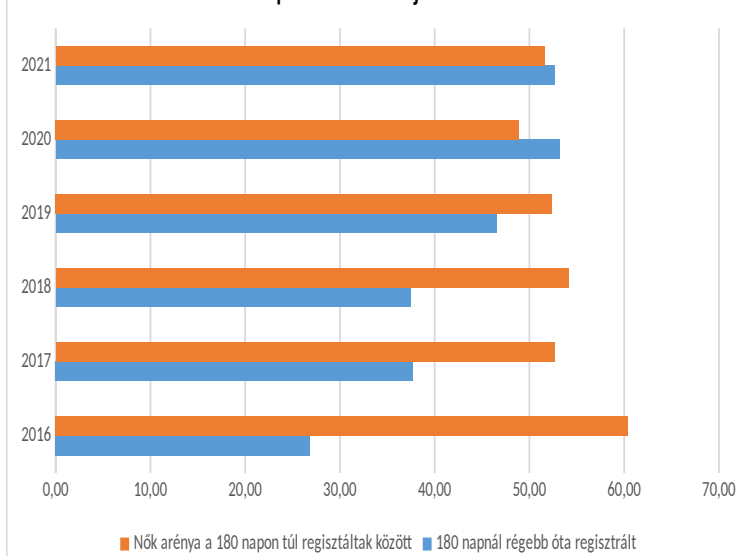

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	26,86	60,40
2017	37,69	52,67
2018	37,44	54,11
2019	46,55	52,38
2020	53,17	48,88
2021	52,64	51,60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje álláskeresők

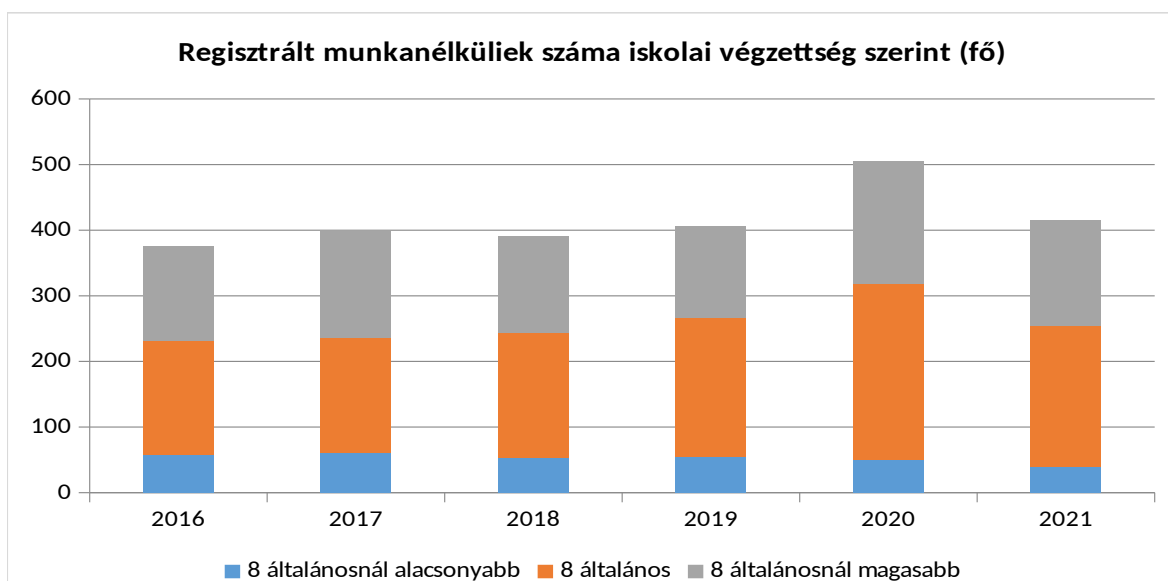
b) *alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;*

Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottságának száma a 2020-as évektől nő, ennek oka szintén a képzésekben rejlik, a be nem fejezett általános iskolai tanulmányok

folytatására megszervezett programmal, felzárkóztató képzéssel, majd a képzés befejezése után munkalehetőséggel.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	376	57	15,16%	175	46,54%	144	38,30%
2017	398	61	15,33%	175	43,97%	162	40,70%
2018	390	53	13,59%	190	48,72%	147	37,69%
2019	406	54	13,30%	213	52,46%	139	34,24%
2020	504	51	10,12%	267	52,98%	186	36,90%
2021	416	39	9,38%	216	51,92%	161	38,70%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek számának csökkenése jelentős mértékben annak köszönhető, hogy képzések során nyolc általános végzettséget szereztek és el tudtak helyezkedni a munkaerőpiacon.

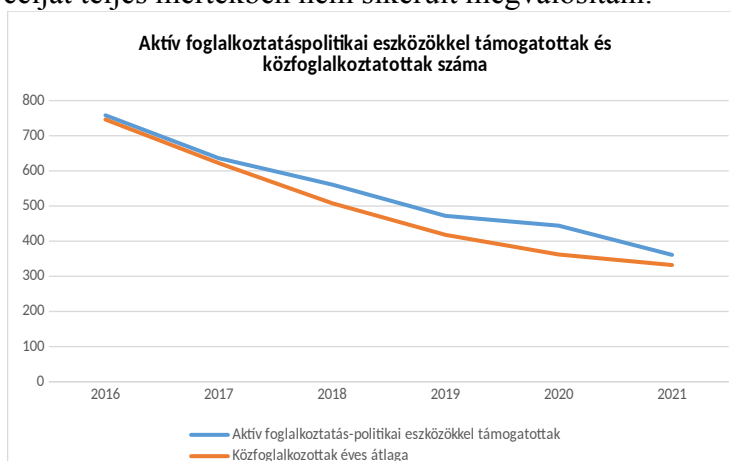

c) *közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;*

A közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra való átlépés lehetőségei minimálisak, a program eredeti célját teljes mértékben nem sikerült megvalósítani.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	758	746
2017	636	622
2018	561	508
2019	472	418
2020	444	362
2021	361	332

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatásban résztvevők száma dinamikusan csökken, ez azzal függ össze, hogy integrálódtak a szabad munkaerőpiacra.

- d) *a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;*

A munkanélküliek egyes ellátási formáit tekintve a jövedelempótló támogatásban részesülők száma folyamatosan csökken, folyamatosan nő viszont a rendelkezésre állási támogatásra jogosult munkanélküliek száma.

Kedvezőtlenül magas a szakmával nem rendelkezők száma, az általános iskolai, ill. ettől alacsonyabb végzettséggel rendelkezők aránya. A szakképzettséggel rendelkezők esetében a szakmaváltás lehetősége, a mobilitás hiánya biztosít kis mozgásteret. Többségben vannak a közép-, ill. idősebb generációhoz tartozók. A közfoglalkoztatás az összes elhelyezkedéshez viszonyítva meghatározó, a térség néhány településén az egyetlen foglalkoztatási lehetőségként jelenik meg.

Ebben a környezetben fontos feladat a komplex foglalkoztatási célprogramok kidolgozása, a munkahelyteremtések elősegítése, ösztönzése. Ezen túlmenően fontos szerepet kell hagyni a szociális foglalkoztatásnak (közfoglalkoztatás, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, pályakezdők foglalkoztatása) is. A Putnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségére az álláskeresők, a nem nyilvántartott munkát keresők és szolgáltatást kérők is rendszeresen járhatnak elhelyezkedéssel kapcsolatos információk megszerzése, a közvetítés és az esetleges foglalkoztatási támogatásba kerülés céljából. Ehhez az álláskeresők a jogszabály által útiköltség-térítést kapnak. A foglalkoztatás esélyeihez való hozzáférést segíti az folyamatosan fennálló tanácsadás és információs szolgáltatás. Minden megjelenéskor (bármiféle célból) elsődleges szempont, hogy az ügyintézők igyekeznek az illetőnek megfelelő állásokat áttekinteni és felajánlani. Ezen kívül az információszolgálatnál az aktuális elhelyezkedési tájékoztatást minden betérő (akár nem álláskereső is) megkaphatja, illetve megkapja

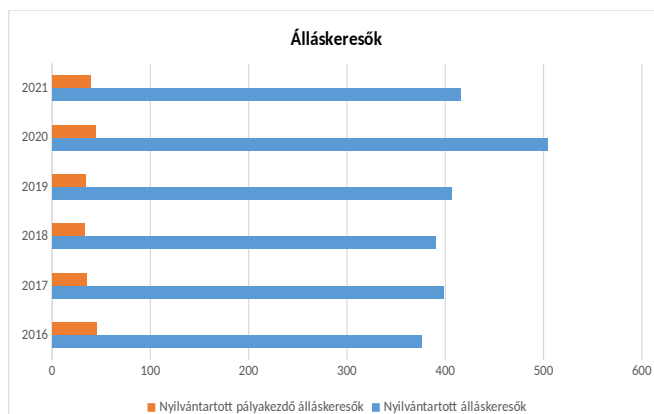
Nagy előnyt jelent a munkakeresők számára, hogy több építőiparral foglalkozó vállalkozó alkalmazza őket a települési felújítások, építőipari jellegű munkák során. Megkönnyítette a munkavállalásukat, hogy a miskolci székhelyű Robert Bosch Energy and Body Systems Kft szerződéses buszjáratokkal segíti munkavállalóit a munkahelyre való közlekedésben, több embert segítve ezzel tartós és folyamatos munkavégzéshez.

e) *fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;*

A pályakezdő fiatalok foglalkoztatásának száma az elmúlt 5 éves időszakot tekintve állandó. Településünkön a 18-29 éves korosztályban magasabb a férfiak aránya, ugyanezt a korosztályt vizsgálva a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők összetételében szintén a férfiak aránya nagyobb.

Jelentős tehát a férfi többlet, a viszonylag fiatal, szakmai tapasztalatokkal nem rendelkező életkori összetétel, az alacsony iskolázottsági, szakképzettségi szint, a magas és folytonosan emelkedő regisztrációs idő és az erősen hanyatló munkavállalási hajlandóság. Harmadik generáció nő fel úgy, hogy a családban nincs rendszeres munkavállaló, ezáltal a szegénység újratermelődik. A kialakuló kritikus helyzetet nehezíti, hogy a településen a lakosság mintegy egyharmadát kitevő roma kisebbség körében alacsony a képzettségi szint, emiatt nagyobb mértékű a munkanélküliség. A Putnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltség illetékességi területén is működik az „Első munkahely garancia” program. Cél a 25 év alatti pályakezdőket sújtó munkaerő-piaci feszültség kezelése, ami a fiatal munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének javítását, az első munkahely megszerzésének elősegítését, valamint a szükséges munkatapasztalat megszerzését biztosítja. A program elősegíti a nyugdíjba vonulás miatt jelentkező szakember utánpótlás biztosítását is azzal, hogy a támogatás ideje alatt lehetőséget biztosít a nyugdíjba készülő munkavállalók aktív életpályája alatt megszerzett széles körű tapasztalat és szaktudás átadására is.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	376	45
2017	398	35
2018	390	33
2019	406	34
2020	504	44
2021	416	39
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

- f) *munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;*

A munkaerő-piaci integrációt térségünkben a Putnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltség koordinálja. A munkanélküliek a Munkaügyi Kirendeltség által szervezett képzéseken vehetnek részt. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására, nyelvi képzésre valamint az általános iskolai tanulmányok befejezésére irányul.

- g) *mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;*

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával lehet megbecsülni. Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat és intézményei bonyolítják le a közfoglalkoztatás jelentős részét, amelynek keretében aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztatása történik.

h) *hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;*

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál éreztetheti hatását. A foglalkoztatás és a munkaerőpiacon hátrányos megkülönböztetés több esetével találkozhatunk. (pl. roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...)

A munkáltató feladata, hogy minden szükséges intézkedést tegyen a hátrányos megkülönböztetés ellen.

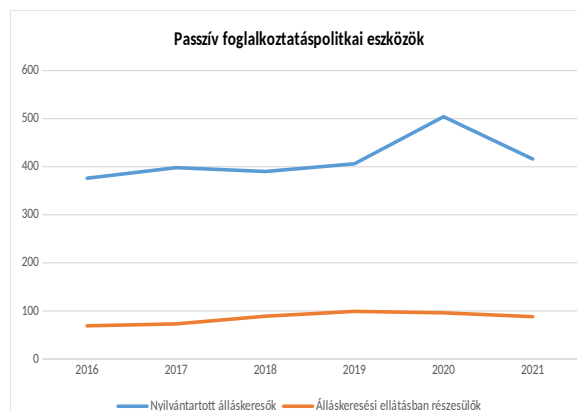
i) *digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.*

A digitális szakadék csökkentése céljából, informatikai szakemberek vezetésével sikerült tanfolyamokat indítani, melynek segítségével sikerült a lakosság egy részének informatikai készségét fejleszteni. A város területén belül információs pontok kerültek kihelyezésre.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	376	8,80%	69	18,35%
2017	398	9,39%	73	18,34%
2018	390	9,26%	89	22,82%
2019	406	9,73%	99	24,38%
2020	504	12,39%	96	19,05%
2021	416	10,25%	88	21,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma 2008-tól 2010-ig hirtelen nagy növekedést mutat, majd a 2011- 2012. években a felére csökkent a számuk. A munkanélküliek több mint a fele foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsgégi) foglalkoztatási tanácsadás,

c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. § -a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

A szociális ellátórendszer legfontosabb feladata a szociális szolgáltatások elérhetőségének biztosítása, a minőség garantálása, amely hosszú évekre meghatározza a szociálpolitikai teendőket. Elsődleges szempont ennek végrehajtásakor a szociális helyzetüknél fogva hátrányos helyzetben lévők segítése, a körülményekhez, lehetőségekhez képest az életminőség javítása, szinten tartása. Ehhez elengedhetetlen a jól célzott és magas színvonalú segélyezési rendszer.

Az időseket is támogató ellátórendszer pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat különít el.

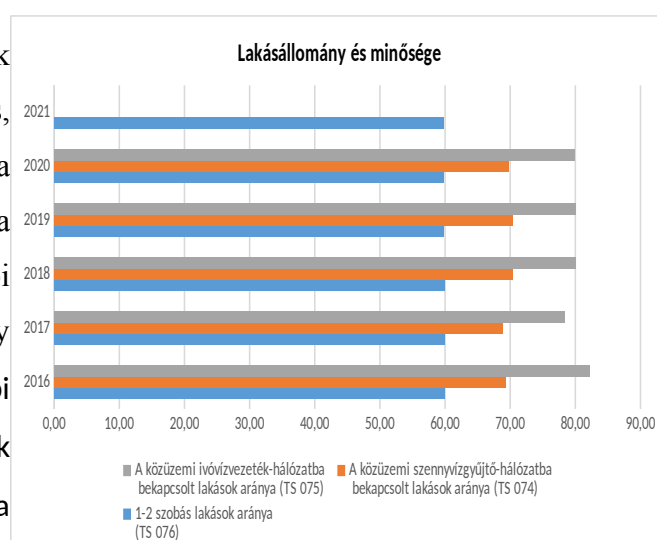
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	2549	0	0,00	59,91	69,36	82,27
2017	2549	0	0,00	59,91	68,81	78,42
2018	2549	0	0,00	59,91	70,34	80,07
2019	2554	5	1,96	59,79	70,40	80,07
2020	2554	0	0,00	59,79	69,81	79,91
2021	2550	0	0,00	59,73	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Putnokon 2602 db az önálló háztartások száma, ebből 450 db lakás távfűtéses, összkomfortos. Ez utóbbiakat a bányafénykorában építették, ezek többsége ma társasházként magántulajdonban van. A többi háztartás többsége önálló családi ház. Az egy lakásra jutó népesség 3,6 fő. Az utóbbi években a kedvezőtlen társadalmi viszonyok miatt, a munkahelyek elvesztése miatt a lakásépítés leállt.

Vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya:	82 % - ivóvízvezeték hossza 45 km
Csatornahálózatba bekötött lakások aránya:	54 %
Vezetékes gázzal ellátott lakások aránya:	50 %
Gázvezeték kiépítettsége	95 %
Burkolt, portalanított utak aránya:	98 %
Kábeltelevízió, helyi televízióadó:	van
<i>Forrás: Putnok város városfejlesztési stratégiája</i>	

Putnok város **integrált városfejlesztési stratégiája** (IVS) 2007-2013 évekre szóló, stratégiai szemléletű, megvalósítási indítékú, és területi szemléletű dokumentum. Támaszkodik a joghatályos településrendezési tervekre és a város gazdaságfejlesztési programjára és hosszú távú városfejlesztési koncepciójára. Külön Anti-szegregációs Terv (ASZT) fejezetet tartalmaz, mely dokumentumrész elemzi a települést esélyegyenlőségi szempontból releváns csoportjai szerint, az alacsony státuszú lakosság településen belüli elhelyezkedését

b) szociális lakhatás

Kevés az önkormányzati tulajdonban maradt bérlakások száma, újak nem épülnek. A legutóbbi felülvizsgálat óta lényegi változás nem történt a szociális lakhatást tekintve, jelenleg pályázati lehetőségeket kihasználva a 2020-es évben erre irányuló változások történtek szociális lakások felújításával, fecskelakások kialakítása pályázati erőforrásokból.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

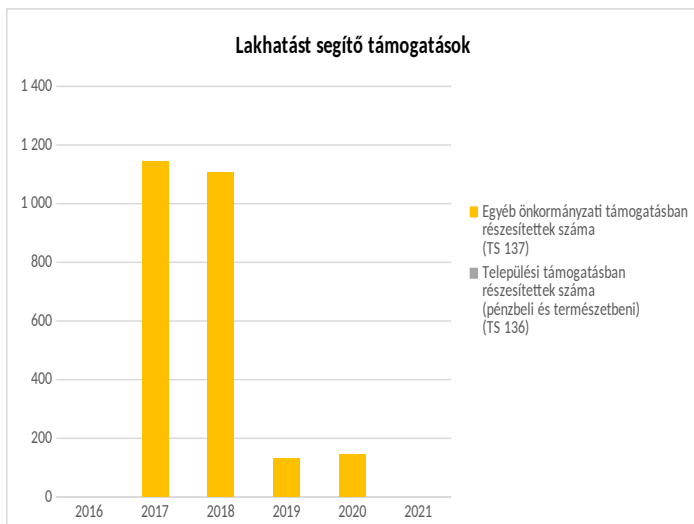
A szakemberek elmondása alapján a településen hajléktalan személy továbbra sincs, a lakcímükről kijelentkezettek, otthonukat elveszítőket a rokonai kapcsolatok, a szociális háló segíti, és problémájuk megoldott. Időszakosan, a téli hónapokban jelentkezik az elégtelen lakhatási körülmények miatt ilyen jellegű probléma.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	1 143
2018	n.a.	1 106
2019	n.a.	132
2020	n.a.	145
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások már igen megterhelőek a családok számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt. felhatalmazása alapján a helyi rendelettel biztosított Lakhatási Települési Támogatás.

f) eladósodottság

Településünkön is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Számukról nem áll rendelkezésünkre adat, ennek felderítése lehet az egyik jövőbeni feladat.

Nem áll rendelkezésre adat a külterületi lakások közműellátásáról.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A lakhatási helyzetkép megértéséhez szükséges a következő fogalmak meghatározása:

Belterület: a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szórványlakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A telepszerű részek területi lehatárolása (KSH adatközlése alapján):

I. Vasút - Határ út - Sajó út - Szkala Bertalan u. - Serényi László tér - Andrassy Dénes út - Ady Endre út - Petőfi Sándor út által lehatárolt terület

II. Serényi Béla út - településhatár - Tompa Mihály út - Mikszáth Kálmán út – folyó által lehatárolt terület

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Lényegi kérdése a 2022-es népszámlálási adatok függvényében a szegregátumok felülvizsgálata, átvizsgálása.

Az I. területen élők száma 1.077 fő, az aktív korúak aránya a területen 54,7%. Az aktív korúaknak 64%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Az aktív korúak körében a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya 82,9%. E kettő arányszámból kiszámítható az alacsony státuszú lakosok aránya az aktív korú lakosság körében: 59,8%. A foglalkoztatottak aránya alacsony: 16,2%, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 72,7%.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A településen folyó, anti-szegregációs fejlesztések, projektek:

A város az elmúlt években többször pályázott és nyert, illetve folyamatosan pályázik, amely projekteknek célja az anti-szegregációs prioritások irányába mutatnak.

Leromlott városi területek rehabilitációja - A régi "Bányatelep" rekonstrukciója, TOP-4.3.1-15-BO1-2018-00015

Zöld város kialakítása – Fedett piaccsarnok kialakítása és a Bányász Művelődési Ház felújítása Putnokon, TOP-2.1.2-15-BO1-2018-00024

A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok Putnokon, TOP-5.2.1-15-BO1-2016-0000

Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Putnokon, TOP-3.1.1-15-BO1-2016-00019

Humán szolgáltatások fejlesztése Putnok központtal, EFOP-1.5.3-16-2017-00109

Gyermekekesély program megvalósítása Putnok járásban, EFOP-1.4.2-16-2016-00031

Putnok járásban megvalósuló gyermekekesély program infrastrukturális háttérének kiépítése, EFOP-2.1.2-16-2018-00097

Foglalkoztatási együttműködések támogatása Nyugat-Borsodban, TOP-5.1.2-15-BO1-2016-0000

A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok Putnokon, TOP-5.2.1-15-BO1-2016-00003

Kulturális Intézmények a köznevelés eredményességéért Putnokon, EFOP-3.3.2-16-2016-00124

Putnok Város gazdaságélénkítése, helyben megtermelt termékek piacra jutásával, TOP-1.1.3-15-BO1-2016-00020

Védőnői szolgálat fejlesztése Putnokon, TOP-4.1.1-15-BO1-2016-00055

Putnok város tálaló konyháinak fejlesztése, konyhai gépek, eszközök, bútorok beszerzésével, VP-6-7.2.1-7.4.1.3-17

Önkormányzati épületek korszerűsítése megújuló energia felhasználásával Putnokon II., TOP-3.2.1-16-BO1-028-00132

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszerárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	7	0	0	2	n.a.	n.a.
2017	7	0	0	2	494	61,62
2018	7	0	0	2	560	60,01
2019	7	0	0	1	545	31,63
2020	7	0	0	1	501	29,42
2021	6	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jelenleg két háziiorvosi körzetet helyettesítésben látnak el a háziiorvosok, két fő háziiorvos nyugállományú életkorú. A szakellátások közül szakorvos hiányában többet meg kellett szüntetni.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A szociális és egészségügyi intézményrendszer:

Az egészségügyi, szociális ellátás feladatait – Putnok Város Önkormányzata által fenntartott - Putnoki Humán Szolgáltató Központ látja el:

1. Egészségügy:
  - háziorvosi szolgálat
  - védőnői szolgálat
  - szakorvosi ellátások: belgyógyászat, ideggyógyászat, csecsemő és gyermekgyógyászat, szülészet-nőgyógyászat,
  - kiegészítő alapellátás: labor, fizioterápia, gyögymasszázs, gyögytorna
2. Tartós elhelyezést nyújtó bentlakásos idösek otthona/Putnoki Humán Szolgáltató Központ Vigyázó Kezek Idösek Otthona/
3. Támogató Szolgálat
4. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
5. Család- és Gyermekjóléti Központ
6. Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása
7. Nappali szociális ellátás: Idösek Klubja,
8. Biztos Kezdet Gyerekház

Társulási fenntartás alatt van:

1. Házi segítségnyújtás
2. Szociális étkeztetés

A Putnoki Humán Szolgáltató Központ 14 telephelyen működő intézményegységből áll:

Egészségház, PHSZK Vigyázó Kezek Idösek Otthona, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat , Holló László Galéria, Gömöri Múzeum, PHSZK Városi Könyvtár, Városi Sportcsarnok és Közösségi Tér, Váradi Béla Sportközpont, Biztos Kezdet Gyerekház, Gömöri Mintakonyha, Serényi László Általános Iskola – tálalókonyha, Péczeli József Általános Iskola – tálalókonyha, Vendégház és Közösségi Tér, Tompa Mihály Közösségi Ház,

Egészségház felépítése:

- 6 háziorvosi körzettel, 3 fogorvosi körzettel
- 7 szakellátással
- 2 kiegészítő alapellátással
- 6 védőnői körzettel

Feladatuk: a város és 8 környező település egészségügyi ellátása. Személyi feltételnél 100 %-os a képesítettségi arány. A lakosság számára segítséget jelent a fizikoterápiás ellátás, a

gyógymasszázs, és a laboratórium működtetése, a vérminta helyben történő levétele és az eredmény helyben történő átvétele.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek részére a prevenció és szűrőprogramokat az óvónők és a védőnői szolgálat szervezi, felnőttek részére a közeli településen, illetve a megyeszékhelyen (Ózd, Miskolc) megoldott.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a nevelési-oktatási intézmények keretén belül megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Általánosan elmondható, hogy a közétkeztetés minőségében, mennyiségében összhangban áll az egészséges táplálkozás irányelveivel. A város vezetésének az előző HEP megfogalmazott célja, a közintézmények konyháiban az egészséges táplálkozás megjelenítése, saját termelésű, egészséges ételmiszerrel való ellátása, megvalósult.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. Ehhez az önkormányzati tulajdonban lévő sportlétesítmények lakosság számára történő délutáni, esti órákban, hétvégi, tanítási szünidei minél szélesebb körében történő igénybevitelével biztosítja. Szabadidősport tevékenységre az Önkormányzat biztosítja a Sportcsarnokot, sportpályát, műfüves pályát. Legjellemzőbb szabadidősport tevékenységek a településen a futball. A településen működő nagyobb egyesületeket az önkormányzat anyagilag is támogatja. 2017 –ben átadásra került a Putnoki Tanuszoda, amely magas szakmai színvonalon, gyönyörű környezetben fogadja szervezeten a helyi és járási általános iskolák tanulóit úszásoktatásra. A szervezett úszásoktatáson túl, minden nap biztosított a közönségúszás is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat

A Putnoki Humán Szolgáltató Központ önálló szervezeti egysége.

Telephelye: Putnok, Tompa M. út 33. sz. Az 1993. évi III. törvény alapján látja el feladatait, a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat biztosít Putnokon, és a járásban lévő huszonnégy településen.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

i) drogprevenációs szolgáltatások;

A helyi rendőrőrs szakembereinek közreműködésével a Család- és Gyermejkölési Központ munkatársai iskolai osztályfőnöki óra keretein belül tartanak drogprevenációs előadásokat a város általános és középiskoláiban.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
Forrás: Önkormányzati adat.	

Putnok város nem működtet népkonyhát.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarno k, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
4	igen	35 402	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

a) közösségi élet színterei, fórumai:

- Sajó-Rima Eurorégió határon átnyúló együttműködés (14 Önkormányzat és 3 kistérségi társulás hozta létre az Európai Unió ajánlásának megfelelően) nemzetek közötti integráció elmélyítése céljából.
- Gömöri Önkéntes Tűzvédelmi és Katasztrófavédelmi Egyesület (a tűzvédelmi feladatok ellátását az önkormányzat költségvetéséből támogatja)
- Putnok Városi Sportegyesület (a sportcélokat és feladatokat önkormányzat költségvetéséből támogatja)
- Putnoki és Térsége Társulás
- Bányász Nyugdíjas Szakszervezet
- Putnoki Nyugdíjas Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Egyesületének Putnoki Csoportja
- Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat (a működéssel összefüggő pénzügyi adminisztrációs és érvényesítési feladatok ellátása.)
- Putnok Városért Egyesület
- Gömör-Bábolna Gazdaképző és Térségi Agrárfejlesztő Központ
- Gömör Polgárőr Egyesület
- Gömöri Népfőiskolai Egyesület

- Putnok Ifjúságáért Alapítvány
- Putnok Közbiztonságáért Alapítvány

Dubicsány Község Önkormányzatával együttműködési megállapodás: hatósági- igazgatási és pénzügyi-igazgatási feladatok térítés ellenében történő ellátása.

A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere:

Putnok Város kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkezik.

Testvérvárosai:

Tornalja (Szlovákia), Tiszolc (Szlovákia), Ludgeřovice (Cseh Köztársaság), Nowy Źmigród (Lengyelország), Fécamp (Franciaország). Ezen kívül tagja a Putnok és Térsége Társulásnak, továbbá a Sajó-Rima Eurorégió keresztül nemzetközi kapcsolatait is sikerrel építi és gondozza.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi együttélést a harmonikusság jellemzi, a kiterjedt szociális háló és szociális ellátórendszer, valamint a jelzőrendszeri sikeres együttműködés okán a felmerülő kisebb

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Putnok lakosságára az utóbbi időszakban jellemzővé vált a szervezett adományozás, az önkéntes munka jelenléte. Jellemzővé vált ez magánkezdeményezésekre, óvodai alapítványra, kisebb baráti közösségre. A sars covid 19 megjelenésével a segítő kapcsolatok száma megnőtt, a társadalmi felelősségérzés növekedett, ennek hatása most is érezhető. Elsősorban beteg gyermekek megsegítésére, valamint hátrányos helyzetű családok krízishelyzeteinek kezelésére. szerveznek adományozást főként kulturális programok keretein belül. A jövő feladata a civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősítése az ilyen jellegű tevékenységekkel.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségeire jelenleg nincs lehetőség, nem érkezett ilyen igény a város vezetőse felé

e) helyi lakossági önszerveződések jelenleg felmérési szakaszban vannak, civil kezdeményezések megtalálhatók krízishelyzetben lévő lakosok megsegítésére, leginkább a Putnok Városért Egyesület keretein belül.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányos az adatgyűjtés a társadalmi esélyegyenlőséget érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett szükséges bővíteni az információs partnerséget az általuk működtetett közszolgáltatásokról.
A családok megélhetése és mindennapjai nehezítettek a felmerülő anyagi nehézségeik miatt.	Az önkormányzatnak továbbra is törekednie kell arra, hogy a közmunkák során értékteremtő közmunka működjön.
A foglalkoztatás esetében nehézséget jelent a munkahelyek alacsony száma.	Az Önkormányzat továbbra is foglalkoztatja közmunkában alkalmazható dolgozókat
A másodlagos munkaerőpiacról nehezített az elsődleges munkaerőpiacra csatlakozni.	Jó gyakorlatok követése példa lehet minden munkáltató számára.
A romák alkalmazásának aránya iskolai végzettség hiányában alacsony az önkormányzat intézményeinél.	Együttműködési megállapodások kötése, felnőttoktatás, felzárkóztató programok.
Romaellenesség, esetleges előítéletesség.	Kisebbségeket védő értékek érvényesülése társadalmi szolidaritást, a többség és a romák közötti hatékony együttműködést

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	3 367	3 542	6909	48,73%	51,27%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			280	4,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	627	691	1318	9,08%	10,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	139	148	287	2,01%	2,14%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

a, Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

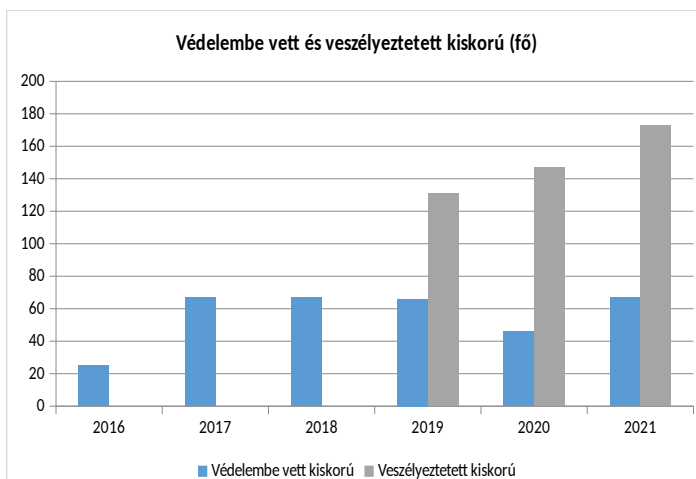
A *védelembe vétel* a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekvédelmi alapellátás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyermeket védelembe veszi a Család- és Gyermekjólét Központ bevonásával hatósági intézkedés során.

Sajnálatos tény, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma évről-évre dinamikusán növekszik, ennek okán egyre több a védelembe vett gyermek, több esetben kellett gyermekeket ideiglenesen kiemelni családjából és gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezni.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	25	n.a.
2017	67	n.a.
2018	67	n.a.
2019	66	131
2020	46	147
2021	67	173

Forrás: TeIR, KSH Tstar

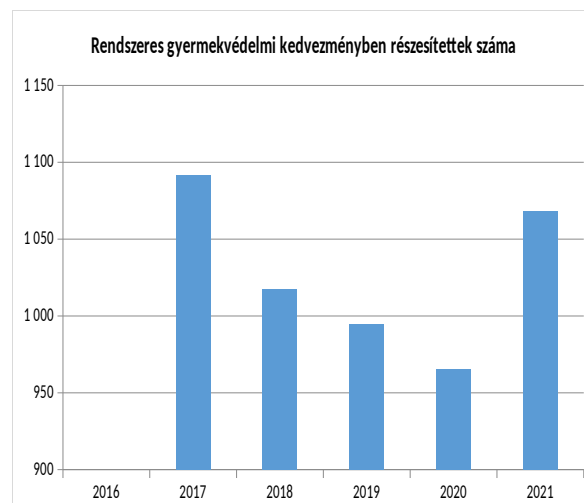
b, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma követi a növekvő tendenciát, 2021-ben 100 gyermekkel több részesült gyermekvédelmi támogatásban

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	1 092
2018	1 018
2019	995
2020	966
2021	1 068

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

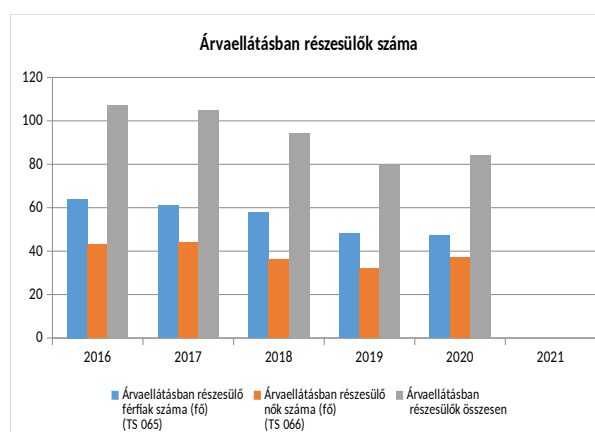

c, a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Települési támogatásban részesíthető az a gyermek, ill. fiatal felnőtt, az a gyermekes család, vagy kérelmező, aki időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	64	43	107
2017	61	44	105
2018	58	36	94
2019	48	32	80
2020	47	37	84
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

a) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Nem rendelkezünk erre vonatkozó új információval a 2020-2022 évre vonatkozóan.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	136

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem rendelkezünk erre vonatkozó információval

c) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem rendelkezünk erre vonatkozó információval

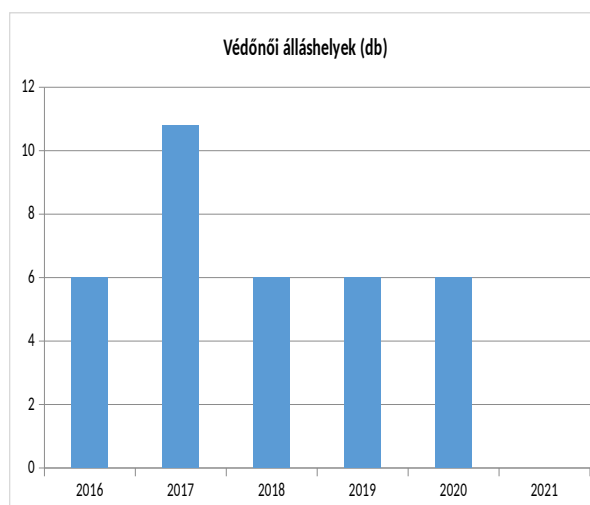
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek esélyegyenlősége biztosított, hátrányos szociális helyzetük ellenére is.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői: Putnok településen jelenleg 5 védőnői körzetben főállásban tevékenykednek védőnők, üres státusz nincs. Az ellátott települések száma 9. Egy védőnő 200 fő gyermek ellátását végzi.

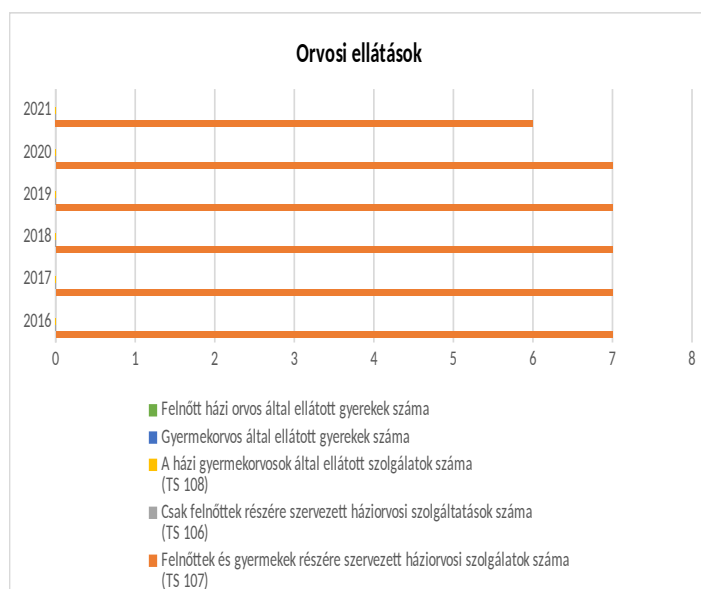
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	6	n.a.	-
2017	11	n.a.	-
2018	6	n.a.	-
2019	6	n.a.	-
2020	6	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői: Putnokon egészségügyi alapellátást hat háziorvosi körzetben öt háziorvos látja el az önkormányzattal kötött szerződés alapján területi ellátási kötelezettséggel vállalkozási formában. Betöltetlen praxis a településen nincsen. A fogorvosi alapellátás szintén biztosított, három fogszakorvos látja el a feladatot, akik végzik az iskolafogászattal kapcsolatos teendőket is. A gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférése heti 2 órában megoldott.

4.3.2. számú táblázat - Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	7	0	0	n.a.	n.a.
2017	7	0	0	n.a.	n.a.
2018	7	0	0	n.a.	n.a.
2019	7	0	0	n.a.	n.a.
2020	7	0	0	n.a.	n.a.
2021	6	0	0	n.a.	n.a.

c) 0-7 éves korúak speciális ellátása

A korai fejlesztés a B-A-Z megyei Pedagógiai Szakszolgálat Putnoki Tagintézménye keretein belül valósítható meg. A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben biztosított. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a

fogyatékos gyermek legfeljebb nyolcéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az óvodában egy gyógypedagógus van.

d) Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása

A gyermekjóléti alapellátások közül a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ látja el a településen. Biztos Kezdet Gyerekház és Közösségi Ház működik a városban, valamint Gyerekesély Program. A szolgáltatások mindegyike a hátrányos helyzetű gyermekek

felzárkóztatását, esélyegyenlőségét tűzte ki céljául. A gyermekjóléti szolgáltatásokat 2021 évben 250 gyermek vette igénybe. A fejlesztő és rehabilitációs ellátás a nevelési-oktatási intézmények keretén belül megoldott. A Család- és Gyermekjóléti Központ keretein belül 2021 évben pszichológiai tanácsadás igénybevételére is volt lehetőség, 18 fő ellátására volt lehetőség, 102 alkalommal.

e) Gyermek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Biztosított továbbá az, hogy az intézményekben az arra jogosultak igénybe vehetik az ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetést. A táblázatból látszik, hogy az óvodában évről-évre nő az ingyenes étkezők száma, mely magyarázható a gyermeklétszám. A Soldos Emília Óvodában és Bölcsődében 2 bölcsődei csoportban, összesen 24 bölcsődés korú gyermek ellátását biztosítják.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődéi férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődéi férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	8	0	0	0
2018	0	0	0	0	8	8	0	0
2019	0	0	0	0	8	8	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A feladat ellátását az 1997. évi XXII. Tv. (A gyermekek védelméről) 89.§ alapján, valamint a 15/1998.(IV.30.) NM rendeletben meghatározott képesítésekkel rendelkező szakképzett dolgozókkal végzi.. A gyermekek érdekeit védő, speciális, személyes szolgáltatás. A gyermekjóléti alapellátások célkitűzése a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése és a családban történő nevelkedésének elősegítése.

Tevékenysége: szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatok végzése.

Feladatát, a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési- oktatási intézményekkel összehangoltan látja el. Minden látókörébe tartozó gyermek és családja részére segítséget nyújt, de megkülönböztetett figyelmet fordít a veszélyeztetett gyermekekre, így elsősorban a szociálisan rászorult családok és gyermekeik részére, részben mentálhigiénés szolgáltatást, részben tanácsadás, segítségnyújtás ügyintézésben,

továbbá szabadidős tevékenységeket, nyári tábor szervez kisiskolás korú gyermekek részére. Veszélyeztetettséget észlelő -és jelzőrendszer működtetése során a szakemberek között szinte már napi szintű kapcsolattartás, folyamatos információcsere alakult ki. A veszélyeztetett gyermekeknél hatósági intézkedést kezdeményez, valamint családgondozást végez alapellátásban és hatósági védelembe vétel esetén egyéni, személyre szabott gondozási- nevelési terv alapján.

A szolgáltatás kihasználtsága magas, a településeken lévő oktatási-nevelési intézményekben egyre gyakrabban előforduló és egyre súlyosabb magatartási, tanulási, gyermekintézménybe való beilleszkedési és egyéb megoldásra váró pszichés problémák miatt. A szülők is egyre többször ismerik fel a gyermekeiknél jelentkező pszichés zavarokat, így bizalommal fordulnak az intézményekhez.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgáltatás feladatkörébe tartozik a krízishelyzetben segítő beavatkozás egyének, és családok számára egyaránt:

- egyéni esetkezelés, családgondozás, életvezetési és mentális tanácsadás, szervezési feladatok, információnyújtás, ingyenes jogi tanácsadás, használt cikk gyűjtése és elosztása

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekek számára szabadidős és szünidei programok szervezésében településünkön kiemelkedő a Közösségi Ház, a Biztos Kezdet Gyerekház, a Gömöri Múzeum és Holló László Galéria valamint a Városi Könyvtár és Művelődési Házak tevékenysége. A szünidőben is számos programot szerveznek elsősorban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Évente szabadidős tábor szerveznek a szünidőben, amely változatos programokkal –mesterségek bemutatója, kézműves foglalkozások, sportversenyek, stb. - várja a gyerekeket. Az általános iskolákban a gyerekek különböző szakkörre jelentkezhetnek, sok lehetőség közül választhatnak.

i) gyermekétkeztetés

Biztosított, hogy az intézményekben az arra jogosultak igénybe vegyék az ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetést. A fenti táblázatból látszik, hogy az óvodában évről-évre nő az ingyenes étkezők száma, mely magyarázható a gyermeklétszám emelkedésével és az ennek hozadékként megjelenő hátrányos/halmozottan hátrányos helyzettel.

Általánosan elmondható, hogy a közétkeztetés minőségében, mennyiségében összhangban áll az egészséges táplálkozás irányelveivel. A város vezetésének az előző HEP megfogalmazott célja, a közintézmények konyháiban az egészséges táplálkozás megjelenítése, saját termelésű, egészséges élelmiszerrel való ellátása, megvalósult. A szünidei étkeztetések igénybevétele folyamatosan emelkedő tendenciát mutat.

- a) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok.

Nincs ilyen program, nincs rá igény.

- b) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem volt példa, az egyenlő bánásmód követelménye nem sérül településünkön.

- c) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Gyerekesély Program Keretein belül van lehetőség a halmozottan hátrányos helyzetű igénybe vevők körében.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátásának jellemzője: Az óvoda nyitvatartási ideje a munkában álló szülők munkaidejéhez is igazodik a szülők már reggel 6 órától vihetik a gyerekeket. Az óvodák a nyári szünetben felváltva vannak nyitva, a gyermekek ellátása igény esetén az ügyeletes óvodában megoldott.

A város helyi köznevelési feladatait társulások megállapodás alapján is ellátja, az óvodai nevelés területén Dubicsány község óvodás korú népességét fogadja a Putnoki Soldos Emília Óvoda és Bölcsőde két telephelyen, magas színvonalon, a gyermeklétszámhoz megfelelően biztosított ellátással.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	306	197	64,38
2017	287	195	67,94
2018	295	182	61,69
2019	307	32	10,42
2020	269	22	8,18
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2016-os évtől folyamatosan csökken a hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek száma az óvodáskorú gyermekek körében, ennek oka a korai fejlesztés, valamint az egyre sikeresebb integráció.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	501	62,39
2017	n.a.	488	62,48
2018	n.a.	464	63,82
2019	n.a.	101	14,29
2020	n.a.	82	11,45
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A 2016-os évtől folyamatosan csökken a hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek száma az iskoláskorú gyermekek körében, ennek oka az egyre sikerebb integráció.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	83	37	30	61	68	32
2017	77	36	28	56	58	23
2018	86	42	33	61	49	23
2019	22	12	14	21	18	8
2020	20	13	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2016-os évtől folyamatosan csökken a hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek száma az középszintű oktatásba járó gyermekek körében, ennek oka az egyre sikeresebb integráció.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	211	755
2017	152	837
2018	163	766
2019	180	726
2020	150	749
2021	171	825

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A halmozottan hátrányos helyzet egyenesen arányos azzal, hogy a felnőtté válásukkal a hátránykompenzálásuk nehezített.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

Az óvodában 25 főállású óvodapedagógust alkalmaznak, a szakember ellátottság megfelelő két fő óvoda pedagógus álláshely, jelenleg betöltetlen. Az óvodában egy gyógypedagógus van, aki a csoportokon belül a gyerekek fejlesztését, foglalkoztatását végzi.

Az általános iskolák szakember ellátottsága szintén teljes, egy fő iskolapszichológus segíti az iskola tanulóit.

**4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)**

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG

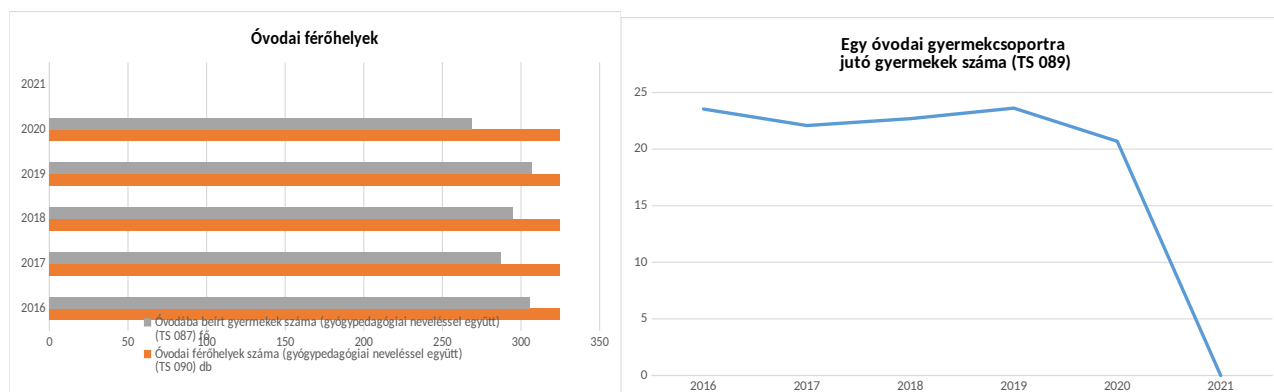
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	13	325	2	306	0	0	24
2017	n.a.	13	325	2	287	0	0	22
2018	n.a.	13	325	2	295	0	0	23
2019	n.a.	13	325	2	307	0	0	24
2020	n.a.	13	325	2	269	0	0	21
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodáskorú gyermekek száma stagnál, a feladatellátásban sem történtek változások az elmúlt időszakban.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	2	41	2	19,59	16,19
2017	3	39	2	20,03	14,34
2018	3	37	3	19,65	13,34
2019	3	37	3	19,11	13,15
2020	3	37	3	19,35	13,13
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

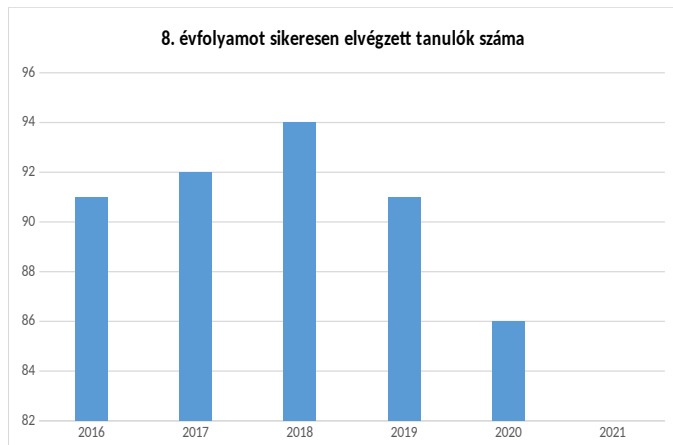
Az általános iskolai adatokban az elmúlt több éves időszakban nem történt változás.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	91
2017	92
2018	94
2019	91
2020	86
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyolcadik osztályt befejezők száma csökken, ennek oka az tankötelezettség életkorának 16 évre évre csökkentés.

- a) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során. Putnok Város Óvodája az óvodai nevelést három feladat ellátási helyen biztosítja. A feladat ellátási helyek között nincs szegregációs gyakorlatra utaló jel.

- b) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Településünkön két általános iskola látja el közoktatási feladatát. A két intézmény HH és HHH tanulói összetétele között jelentős különbség volt. A nemkívánatos helyzet normalizálódása részben az intézményfenntartó társulásban résztvevő, immár a város intézményeibe bejáró tanulók összetétele miatt megtörtént, ezen túl a köznevelési törvény körzethatárokra vonatkozó szabályozásának folyamatos figyelemmel kísérése, a szükséges korrekció biztosítja a szegregáció legkisebb veszélyének is az elhárítását.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

- d) Gyermekjóléti hátránykompenzáló szolgáltatásként jelent meg A Biztos Kezdet Gyerekházat igénybe vevők száma, jelenleg a 2021-es adatok alapján 15 gyermek és édesanyja veszi igénybe rendszeresen ezt a szolgáltatás típusát. A szünidei étkeztetést igénybe vevők köre folyamatosan növekszik, jelenleg közel 400 hátrányos helyzetű

gyermek részesül szünidei étkeztetésben. A Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat statisztikai adatai szerint 2021-ben 250 fő kiskorúnak nyújtott segítséget.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Probléma a veszélyeztetett és védelemben vett gyermekek száma évről-évre tendenciálisan folyamatosan nő.	Szülői társadalmi normák fejlesztése, gyerek esély program megszervezése.
Személyi és környezeti folyamatos higiéniai problémák.	A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a helyi roma közösség részére egészségvédelmi programok, akciók szervezése, preventív tevékenysége.
A Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálatnál nincsenek olyan eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (játékok, bútorok, számítástechnikai eszközök).	A szabadidő hasznos eltöltését, a tanulást segítő eszközök beszerzése
A hátrányos helyzetű fiatalok száma folyamatosan növekszik.	A fórum résztvevőinek egyöntetű véleménye az, hogy iskolai keretek között sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a gyermekek felvilágosítására.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását jelentős mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

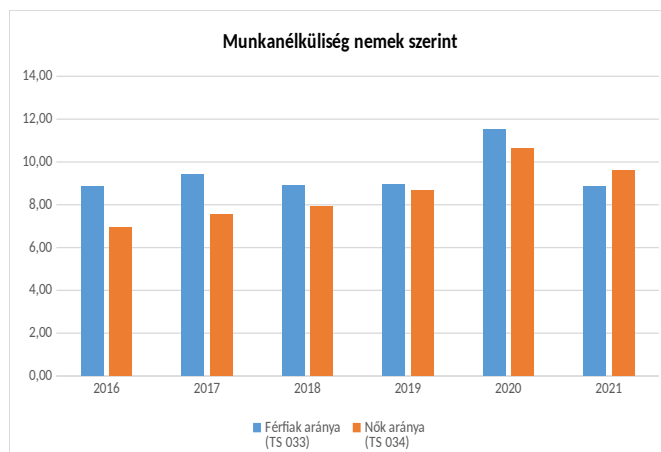
A fenti adatokból szembetűnően látszik, hogy településünkön lényegesen magasabb volt a munkanélküli férfiak száma, mint a nőké, egészen 2020-ig. A foglalkoztatottak számáról sajnos nincsenek helyi adatok. Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívok között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerő-piacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak. Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy településünkön nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás. A nők rendszerint 3 év alatti gyermekeikkel vannak otthon, a munkaerő piacra való integrációjukat kívánja elősegíteni a bölcsődei létszám növelése

**5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta
nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)**

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	8,85	6,95	7,90%
2017	9,42	7,55	8,49%
2018	8,9	7,93	8,42%
2019	8,93	8,65	8,79%
2020	11,52	10,63	11,08%
2021	8,87	9,61	9,24%

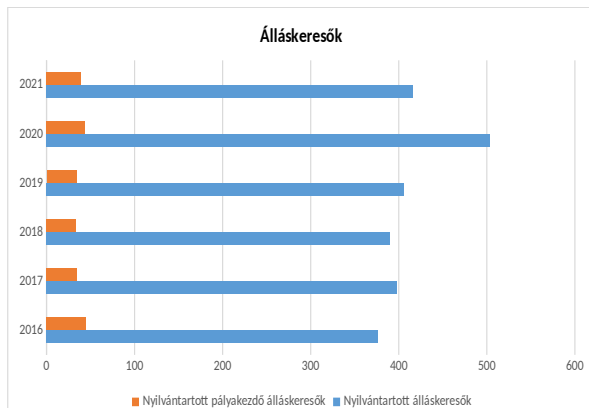
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje
nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)**

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	26,86	60,4
2017	37,69	52,67
2018	37,44	54,11
2019	46,55	52,38
2020	53,17	48,88
2021	52,64	51,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	376	45
2017	398	35
2018	390	33
2019	406	34
2020	504	44
2021	416	39
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

A 2021-es adatokról elmondható, hogy az álláskeresők száma és a pályakezdő álláskeresők száma csökkenő tendenciát mutat, ennek oka a nyílt munkaerőpiacon való elhelyezkedés.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételről a Járási Munkaügyi Központ nem tudott adatot szolgáltatni, helyi adatbázis pedig nincs. Az elmúlt évben a nők foglalkoztatásának elősegítésére, speciálisan nekik szóló programokat indítottak, például óvodai dajka, szociális gondozó.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét, ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokba és válnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülne nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedése rendkívül nehezített, mert kiskorú gyermekeik gondozásából adódóan helyben kényszerülnek munkát vállalni, valamint továbbképzésük emiatt nem vagy csak nehezen megoldható.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szükségességében. A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése. A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka, hogy a közszférában alkalmazott illetmény-előmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja.

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk. Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis

otthonban, valamint óvodában, iskolában. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátása, óvodában és az általános iskolában biztosított.

Az óvodai feladatokat két feladat-ellátási helyen teljesítik, bölcsődei ellátás, családi napközi nem működik. A rugalmas munkaidő, a családi feladatok összeegyeztethetőségét támogató szolgáltatások elérhetősége nem jellemző a városban, ennek megoldása jövőbeni cél.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	6	n.a.	-
2017	10,8	n.a.	-
2018	6	n.a.	-
2019	6	n.a.	-
2020	6	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A tábla elemzése adathiány miatt nem releváns.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődéi férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődéi férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődéi férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	8	0	0	0
2018	0	0	0	0	8	8	0	0
2019	0	0	0	0	8	8	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	24	21
2021	0	0	0	0	0	0	24	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés szempontjából nézve a helyzet javulása figyelhető meg, köszönhető ez a növekvő családtámogatási ellátások igénybevételének.

A gyermekek gondozásában nagy szerepet vállal a Biztos Kezdet Gyerekház a három év alattiak fejlesztésében tett erőfeszítéseik nem várt sikereket hoztak.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A rendőrséggel történt konzultáció alapján megállapítható, hogy településünkön nem jellemző a nőket érő, illetve a családon belüli erőszak. A lakosságszámot és a gyermekvédelmi jelzőrendszer adatait figyelembe véve, 2021-ben kapcsolati erőszak ügyében 4 esetben jártak el.

adatszolgáltató: Ózdi Rendőrkapitányság Putnok Rendőrőrs

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön elérhető, a Család- és Gyermekejóléti Központ munkaidőn kívüli ügyeleti telefonszámán.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. Cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Az önkormányzatnál és intézményeinél a nők aránya magas, a szolgáltatások területén, valamint a képviselő testületben is többségben vannak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság. A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet a Munkaügyi Kirendeltség, az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

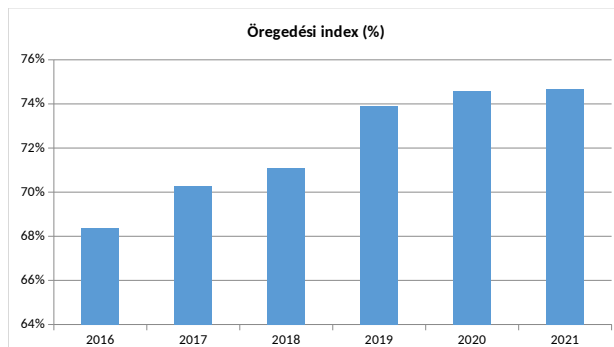
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőtlensége	Teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálatok elvégzése, önszervező anyacsoportok szervezése, segítése, más civil szervezetekkel együttműködés az esélyegyenlőtlenség megszüntetése érdekében
A munkavállalást segítő programokban való részvétel alacsony száma, információhiány.	Információk gyűjtése és közvetítése, a nők foglalkoztatásról szóló programokba történő bevonása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	933	1 365	68,35%
2017	930	1 323	70,29%
2018	941	1 324	71,07%
2019	974	1 318	73,90%
2020	995	1 334	74,59%
2021	993	1 330	74,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

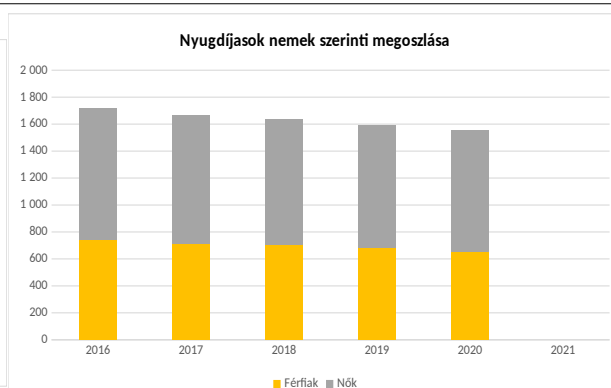
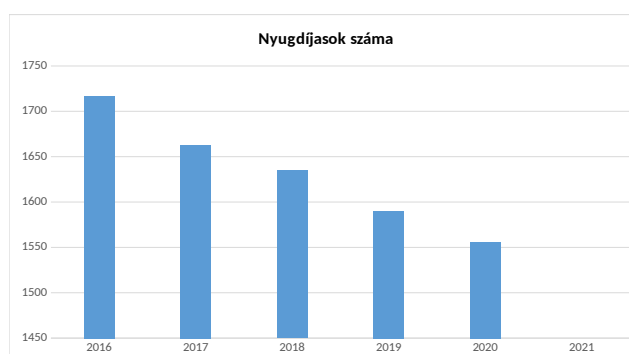

A települést tekintve az öregedési index állandó, ennek oka, hogy míg a fiatalabb korosztály nagyobb városokba költözik, addig az idősebbek településünkön élnek.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	745	972	1717
2017	711	952	1663
2018	703	932	1635
2019	681	909	1590
2020	658	898	1556
2021	n.a.	n.a.	-

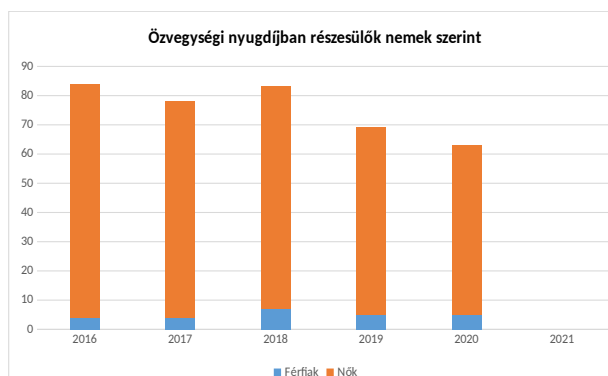
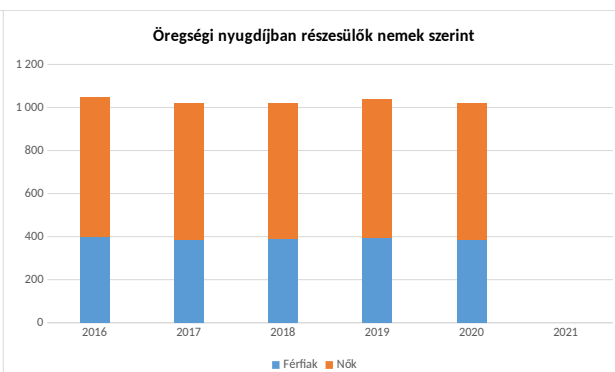
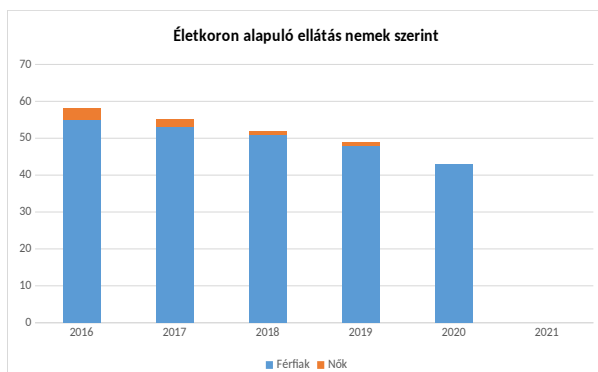
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	55	3	401	648	4	80	n.a.
2017	53	2	384	634	4	74	14
2018	51	1	388	630	7	76	18
2019	48	1	397	642	5	64	17
2020	43	0	384	636	5	58	13
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok, illetve nyugdíjszerű ellátásban részesülők nagyobb részét a nők alkotják, mindkét nem száma egyaránt enyhe emelkedést mutat. Mivel Putnokon jellemzően mezőgazdaságban dolgoztak, a szakszövetkezet tagjai voltak az idősek, a nyugdíjak alacsonyak. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások

száma, mely háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az idős emberek családjának aktív tagjai dolgoznak, egyes esetekben nem is a településen élnek, nagy a veszélye a településen az idősek elmagányosodásának, elszigetelődésének.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A 2020-2021 évre elmondható, hogy a 61 éven felüliek foglalkoztatása emelkedő tendenciát mutat. Az elmúlt öt évet nézve a nyugdíjas korúak foglalkoztatottak száma háromszorosára növekedett.

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	376	398	390	406	504	416
41-45 év (TS 042)	Fő	40	43	38	37	52	47
	%	10,64%	10,80%	9,74%	9,11%	10,32%	11,30%
46-50 év (TS 043)	Fő	36	46	31	41	46	40
	%	9,57%	11,56%	7,95%	10,10%	9,13%	9,62%
51-55 év (TS 044)	Fő	34	32	26	40	36	41
	%	9,04%	8,04%	6,67%	9,85%	7,14%	9,86%
56-60 év (TS 045)	Fő	32	32	43	43	40	27
	%	8,51%	8,04%	11,03%	10,59%	7,94%	6,49%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	18	24	32	35	49	57
	%	4,79%	6,03%	8,21%	8,62%	9,72%	13,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Tapasztalataink szerint az egészséges nyugdíjasok szívesen végeznének valamilyen jövedelem kiegészítő tevékenységét (egyrészt, hogy jövedelmi viszonyaikon javítsanak, másrészt, hogy az elszigeteltségük csökkenjen), erre jelenleg vannak tervezetek, szövetkezetek.

Mint ahogy az az előző táblán is jól megfigyelhető, a nyugdíjas korúak száma a foglalkoztatáson belül egyenletesen növekszik. Ennek egyértelműen az az oka, hogy egészségi állapotuk, szakmai tudásuk lehetővé teszi foglalkoztatásukat.

Általánosságban leszögezhető, hogy az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden lakója részére, így az időskorúak részére is biztosított. Az önkormányzat fenti szolgáltatások területén eleget tesz minden kötelező feladatának, továbbá önként vállalt feladatok biztosításával is igyekszik jobb életkörülményeket biztosítani az időskorúak számára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A településen nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Általánosságban elmondható, hogy az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden lakója részére, így az időskorúak részére is biztosított. Az önkormányzat szolgáltatások területén eleget tesz minden kötelező feladatának, továbbá önként vállalt feladatok biztosításával is igyekszik jobb életkörülményeket biztosítani az időskorúak számára (házi segítségnyújtás működtetése).

Putnok Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv Gondozási Központot működtet, a városközponthoz közel. Jelenleg tartós bentlakásos intézményként 33 idősnek nyújt otthont az Idősek Otthona.

A Gondozási Központ alaptevékenysége körében ellátja

- a támogató szolgálatot
- a nappali ellátást nyújtó idősök klubját
- szenvedélybetegek nappali ellátását

Szakosított ellátási formák közül

- tartós bentlakásos ellátások közül ápolást, gondozást nyújtó idősök otthonát.

A személyes gondoskodás keretében biztosított ellátási formákat a települési önkormányzat saját intézményével biztosítja.

Támogató Szolgálat

Feladata a fogyatékkal élő személyek önállóságának megtartása, elősegítése, speciális szükségleteinek kielégítése, így ezzel a segítséggel elkerülhető illetve időpontja kitolható az intézménybe kerülésnek, valamint a teljes kiszolgáltatottságnak.

A Támogató Szolgáltatás a fogyatékkal élő személyt otthonában, vagy otthonán kívül segíti ügyintézésben, személyi segítségben, szállításban, vagy ezeket együtt kombinálva, lehetőséget teremtve ezzel a társadalmi életben történő aktív részvételéhez. Szenvedélybetegek közösségi ellátása olyan önkéntesen igénybe vehető hosszú távú, közösségi alapú, az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történő gondozás, amelynek célja az életmódváltozás elindítása, segítése, és folyamatos nyomon követése. Feladata a személyes célok meghatározásának segítése, a változtatásra motiváló tényezők feltárása, önellátásra való képesség javítása és fenntartása. Munkához való hozzájutás segítése, tanácsadás. Információnyújtás az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások, valamint a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybevételeinek módjáról. A szenvedélybetegek közösségi ellátása során az ellátást igénybe vevők kérésére biztosítani kell az anonimitást. A feladatellátást 4 fő, ebből 2 fő speciálisan képzett szociális segítő végzi.

Nappali ellátást nyújtó idősök klubja

Nappali ellátás keretében az intézmény az idősök és a hajléktalanok részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá megszervezik az ellátottak napközbeni étkeztetését. Tervek között szerepel az igénybevevők számának növelése.

Jelenleg a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése zajlik az ÉMOP-4.2.1/A-11-2012-0031. projekt keretén belül, mely lehetővé teszi a szociális alapszolgáltatások színvonalának emelését. A projekt célja továbbá: a működési engedély végleges megszerzése a támogató szolgáltatás és nappali ellátás-idősök klubja tekintetében.

Ápolást, gondozást nyújtó idősök otthona

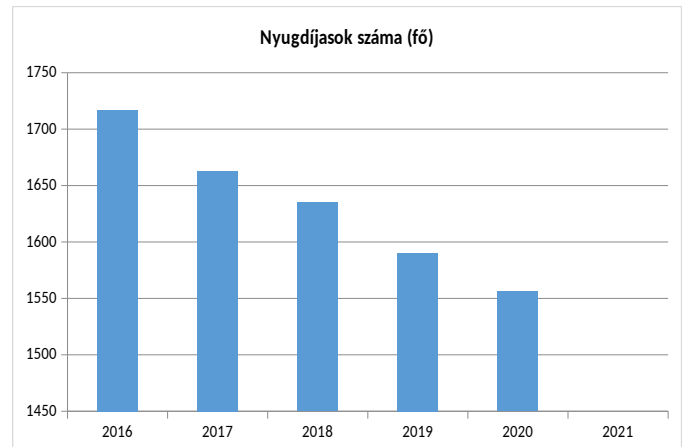
Az intézmény feladata, hogy az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 87.§. alapján a személyes gondoskodás különféle formáinak és típusainak biztosításában az egyes önkormányzatok feladata eltérő, igazodva az állandó népesség számához. A rendszerváltást követően megnőtt a szociális intézményi elhelyezés iránti igény, ezért Putnok város önkormányzata az ellátási kötelezettségen felül saját intézményével 1996-ban létrehozta bentlakásos ápolást, gondozást nyújtó idősök otthonát Putnok és térsége területére, melyet 1998-ban a tetőtér beépítésével bővítette. A 33 férőhelyes szociális intézmény 1 és 2 ágyas berendezett szobákkal, megfelelő számú vizesblokkokkal, kiszolgáló közösségi, kulturális helyiségekkel áll az idősök rendelkezésére.

Az esélyegyenlőségi törvény értelmében biztosított az akadálymentes közlekedés. A szakmai létszám a vonatkozó jogszabály alapján 100 %-os. Az intézmény tárgyi és személyi feltételek alapján végleges működési engedéllyel rendelkezik. Az intézményi elhelyezési kérelem fokozatosan nő az intézmény kihasználtsága 100 %-os, melyet a táblázat mutat.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	745	972	1717
2017	711	952	1663
2018	703	932	1635
2019	681	909	1590
2020	658	898	1556
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

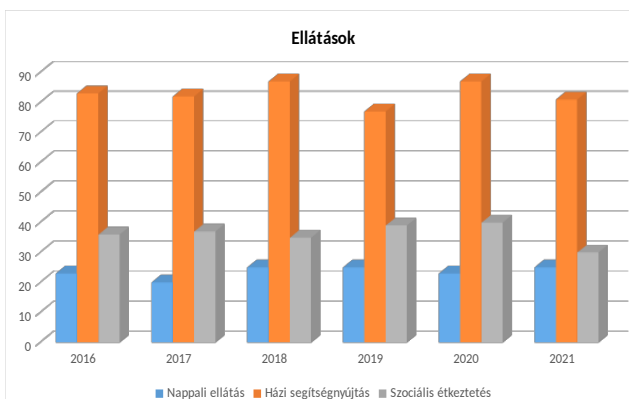
A nyugellátásban részesülők száma csökken, ennek oka az idősök elhalálozása.

- a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	933	23	83	36
2017	930	20	82	37
2018	941	25	87	35
2019	974	25	77	39
2020	995	23	87	40
2021	993	25	81	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából jelzőrendszeres házi segítségnyújtás beindítása megtörtént.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést településünkön a Városi Könyvtár, a Bányász Művelődési Ház, a Tóth Ede Művelődési Ház, a Gömöri Múzeum és Holló László Galéria, Tompa Mihály Közösségi Ház, valamint a Nyugdíjas Egyesület szervezett programjai biztosítják.

A négy klubot magában foglaló Putnoki Nyugdíjas Egyesület gyakran szervez kulturális programokat, a település intézményei által szervezett rendezvényein nagy számban részt vesznek, kirándulni, színházba, múzeumba gyakran járnak.

c) idősök informatikai jártassága;

Az elszigetelődés problematikáját jelentősen enyhítette az elmúlt időszakban, hogy az idősök informatikai jártassága nőtt, nagy mértékben köszönhető ez annak, hogy Putnok városa mintatelephelye lett a Segítő Kezek Infokommunikációs programnak, bevezetve ezzel az időseket az infokommunikációs eszközök világába, elősegítve ezzel a generációk közötti kapcsolattartást az online térben.

Az internet használata segíti időskorúakat az elszigeteltség megszüntetésében, saját családjuk fiatal(abb) tagjaival való kapcsolattartásban, valamint abban, hogy lépést tartsanak a változásokkal.

d) a generációk közötti programok

A generációk közötti programokra igyekszik teret találni a város közössége, ennek sikeréről intézményi keretek között számolhatunk be. Az óvodás és iskolás korú generáció rendszeres kapcsolatot tart fent a Biztos Kezek Idősök Otthona lakóival, a közös programoknak nagy sikere van.

Szintén ehhez kapcsolódik a nagyszülők-unkák találkozója elnevezésű program, amiből szeretnénk hagyományt teremteni.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programokat a településen, a közintézmények közül, leginkább a Tóth Ede Művelődési Ház, a Városi Könyvtár és Művelődési Ház szervez az idősök érdeklődési körét kielégítő ismeretterjesztő, kulturális rendezvényeket. A Nyugdíjas Egyesület által szervezett programokat az Önkormányzat is támogatja anyagilag, ingyenes termet, helyiséget biztosítva, autóbusz biztosításával. Évek óta hagyomány, az Idősök Világnapja alkalmából a „szépkorúak” köszöntése a város vezetése által rendezett, Karácsony előtti vacsora, és zenés ünnepség keretében.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősök kivonták magukat a város ügyeiből, a döntéshozatalból.	Bevonni az idősöket a város ügyeibe, beleszólás a döntéshozatalba
Idősök elmagányosodása, elszigetelődése	Egyedül élő idősök bevonása a szociális ellátórendszer nyújtotta lehetőségekbe (idősök nappali ellátása, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres segítségnyújtás)

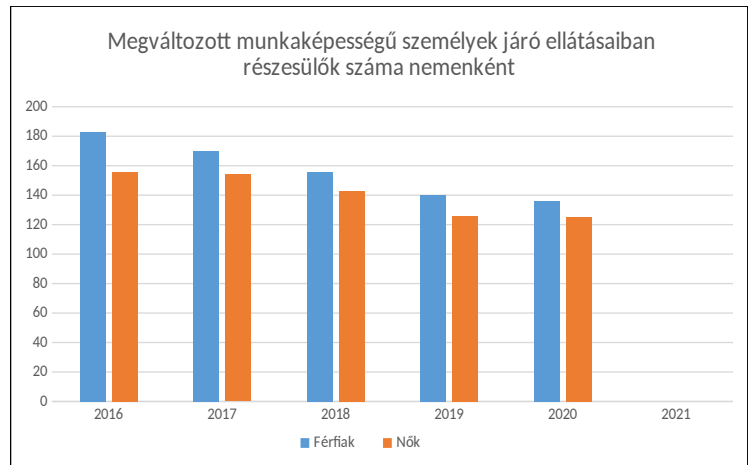
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

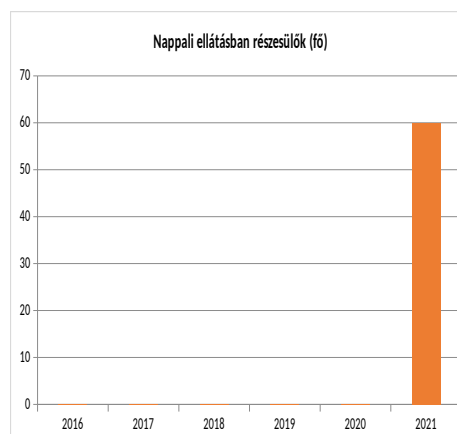
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	183	156	339
2017	170	154	324
2018	156	143	299
2019	140	126	266
2020	136	125	261
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	60
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

Településünkön a fogyatékkal élőkre vonatkozóan sajnálatos módon nem állnak rendelkezésre olyan mérhető statisztikai adatok, amelyek alapján reális képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A csoport esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a jövőben szükségesnek látjuk egy olyan átfogó felmérés elvégzését, amelyből kitűnik a településen fogyatékossgal élő személyek száma, jellemzői, problémái.

Ezt követően feladatunk olyan környezet működtetése, hogy a fogyatékossgal élő személyek is egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi élet valamennyi területén.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Településünk kiemelt hangsúlyt fektet a fogyatékkal élők munkaerőpiaci integrálására, több intézménynél helyezkedhetnek el, foglalkoztatásuk megoldott.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Településünk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a segítséggel élők munkavállalását elősegítse. A települési önkormányzathoz tartozó intézmények, szolgáltatások jelentős részében dolgozik fogyatékossgal élő személy.

2020-tól sikerült olyan vállalkozást a településre integrálni, amely 4 órás foglalkoztatást nyújt fogyatékosoknak.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön a korábban már részletezett, Gondozási Központ Idősek Otthona intézmény keretében biztosít étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat, támogató szolgálatot, melyeket a fogyatékkal élők is igénybe vehetnek. A fogyatékkal élők egy része időskorú. Az idősek nappali ellátás biztosító Idősek Klubjában a rendezvényekre bárki ellátogathat.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság.

Javasolt cél reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Egészségügyi alapellátások elérhetőek Putnok városában, de rehabilitációs ellátások elérésére csak a megyeszékhelyen van lehetőség. A szociális ellátórendszeren belül működő Támogató Szolgálat igyekszik segítséget nyújtani a fogyatékosoknak.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos, ezen intézmények 90%-ban akadálymentesítettek. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése nagyobb részben megoldott. Főként a mozgásszervi fogyatékosok számára történt meg az akadálymentesítés a település közintézményeiben.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

Településünkön tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, fel kell mérni azokat a közintézményeket, ahol még megvalósításra vár az akadálymentesítés, és biztosítani kell valamennyi fogyatékos személlyel rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat Hivatala, illetve az intézményei akadálymentesítése 95 %-ban megoldott. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint – megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. Az akadálymentes parkolóhelyek száma településünkön folyamatosan nő.

A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése biztosított a településen.(Putnok belvárosi funkcióbővítő település rehabilitáció keretében is.)

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A Putnoki Humán Szolgáltató Központ Támogató Szolgálata a fogyatékkal élő személyek lakókörnyezetükben történő ellátására, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítésére, életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításának érdekében jött létre. Biztosítja továbbá az alapvető szükségletek kielégítéséhez, a speciális szállításhoz szükséges személyi és eszköz feltételeket

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Putnok Város Önkormányzata a magánszemélyek kommunális adója, valamint a talajterhelési díj megfizetése alól mentesíti, a vonatkozó rendeletben szabályozott módon, a 70. életévüket betöltött magánszemélyeket, továbbá gondoskodik részükre a hulladékdíj megtérítéséről

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élők integrációja a társadalomba teljes mértékben megtörtént. Ezért mondható el az, hogy a város rendezvényein megjelennek, egyéb sajátos igényeiket kielégítésére célzó programokra való igényüket nem jelezték. Későbbiekben igényfelmérési kérdőívvel keressük fel az érintetteket.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az esélyegyenlőség megteremtésére maximális hangsúlyt fektet a települési önkormányzat ennek következtében társadalmi problémák melyek a fogyatékkal élőket érintik, nem merültek fel.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a meglévő adatállomány a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken	Intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás, az érintett csoportok érdekvédelmi képviselőinek aktív bevonása
Ellátottak, szülők, családtagok, civil szervezetek részére nem fellelhető programok, képzések.	Érdekképviselők erősítése, és a célcsoportoknak közösségi programok szervezése, integrálás

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű lakosok esélyegyenlőtlenségének megjelenése.	Speciális pályázati lehetőségek felkutatása, megvalósítása az esélyegyenlőség növelése érdekében.
Szociális hálóval nem lefedett területek	Életkezdeti és életvégi szociális segítségnyújtás
Sorsközösséget megélő közös problémát jelző csoportok hiánya	Önsegítő és civil csoportok, szerveződések létrehozása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Kiemelkedő tevékenységet folytat a több száz tagot számláló Putnok Városért Egyesület, melynek célja a település fejlesztése, a rászorulókat támogatása, segítése.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az Önkormányzat feladatai ellátása körében támogatja a lakosság önszervező tevékenységét, együttműködik e közösségekkel. A képviselő-testület az önszerveződések képviselőjét a tevékenységi kört érintő napirend tárgyalásához esetileg tanácskozási joggal meghívja.

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak, melyek felsorolásra kerültek a közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatásánál. A civil szervezetek az alábbi területeken fejtik ki tevékenységüket:

- gazdaságfejlesztés, ipar, kereskedelem, kultúra (3)
- sporttevékenység (1 db),
- szabadidős és hobbitevékenység (1 db),
- oktatási tevékenység (2 db),
- szociális tevékenység (2 db)
- polgári védelmi tevékenység (1 db)
- közbiztonság-védelmi tevékenység (2 db),
- egyéb tevékenység (2 db).

Törekszünk arra, hogy a szervezetekkel partneri viszonyt kialakítva a város életének egyre több szegmensébe vonjuk be azokat. A jó együttműködés következménye, hogy az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek ezen szervezetek. Városunkban több olyan civil kezdeményezés is működik, amelyek nem bejegyzett társadalmi szervezetként funkcionálnak. Ezen szerveződések általában valamely bejegyzett civil szervezet, illetve valamelyik önkormányzati intézmény keretén belül fejtik ki tevékenységüket, az önkormányzat a befogadó szervezeten keresztül tudja támogatásukat megvalósítani.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Putnok és Térsége Önkormányzati Társulás Putnok járás településeit foglalja magában, a gyermekjóléti és házi segítségnyújtási feladatok a társulás szociális alapellátását alkotja. Településünk partneri viszonyt ápol a járás kistépeléseivel, közös cél a munkaerőpiac fejlődésének elősegítése, valamint a szociális háló erősítése.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP fórum meghívásomat, a helyi kisebbségi önkormányzat nem fogadta el, ezért roma civil szervezet képviseltette magát a fórumon, amely szervezet kiemelten kezeli az esélyegyenlőség kérdését.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A gyermekek helyzetének előmozdítására jött létre a „Péczei József Gyermekalapítvány”, a „Gömöri iskolások Gyermekalapítvány”, valamint az „Óvodai Gyermekalapítvány”.

f) non-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A non-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán az önkormányzat intézményei, szolgáltatásainak vezetői, az idősek civil szervezetei vettek részt a HEP elkészítésének folyamatában.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot. Putnok Város HEP fórumot működtet, mely keretein belül innovatív ötleteket kap az esélyegyenlőség növelésére, valamint visszacsatolási lehetőséget biztosít a fórumon megjelenők részére.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési és szociális szakemberek. Módszere a személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az önkormányzat hivatalos honlapján, a www.putnok.hu oldalon közzétételre kerül, így az állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére. A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését az esélyegyenlőségi felelős szervezte.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a honlapon való megjelenéssel biztosított volt. Putnok Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Putnoki Közös Önkormányzati Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőség folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Hiányos az adatgyűjtés a társadalmi esélyegyenlőséget érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett szükséges bővíteni az információs partnerséget az általuk működtetett közszolgáltatásokról.
	A családok megélhetése és mindennapjai nehezítettek a felmerülő anyagi nehézségeik miatt.	Az önkormányzatnak továbbra is törekednie kell arra, hogy a közmunkák során értékteremtő közmunka működjön.
	A foglalkoztatás esetében nehézséget jelent a munkahelyek alacsony száma.	Az Önkormányzat továbbra is foglalkoztatja közmunkában alkalmazható dolgozókat
	A másodlagos munkaerőpiacról nehezített az elsődleges munkaerőpiacra csatlakozni.	Jó gyakorlatok követése példa lehet minden munkáltató számára
	A romák alkalmazásának aránya iskolai végzettség hiányában alacsony az önkormányzat intézményeinél.	Együttműködési megállapodások kötése, felnőttoktatás, felzárkóztató programok.
	Romaellenesség, esetleges előítéletesség.	Kisebbségeket védő értékek érvényesülése társadalmi szolidaritást, a többség és a romák közötti hatékony együttműködést
Gyermekek	Probléma a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek száma	Szülői társadalmi normák fejlesztése.

	évről-évre tendenciálisan folyamatosan nő.	
	Személyi és környezeti folyamatos higiéniai problémák.	A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a helyi roma közösség részére egészségvédelmi programok, akciók szervezése, preventív tevékenysége.
	A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatnál nincsenek olyan eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (játékok, bútorok, számítástechnikai eszközök).	A szabadidő hasznos eltöltését, a tanulást segítő eszközök beszerzése
	A hátrányos helyzetű fiatalok várandósok száma folyamatosan növekszik.	A fórum résztvevőinek egyöntetű véleménye az, hogy iskolai keretek között sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a gyermekek felvilágosítására.
Idősek	Az idősek kivonták magukat a város ügyeiből, a döntéshozatalból. Idősek elmagányosodása, elszigetelődése.	Az idősek bevonása a város ügyeibe, beleszólás a döntéshozatalba. Egyedül élő idősek bevonása a szociális ellátórendszer nyújtotta lehetőségekbe (idősek nappali ellátása, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres segítségnyújtás)
Nők	A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőtlensége	Teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálatok elvégzése, önszervező anyacsoportok szervezése, segítése, más civil szervezetekkel együttműködés az esélyegyenlőtlenség megszüntetése érdekében
	A munkavállalást segítő programokban	Információk gyűjtése és közvetítése, a

	való részvétel alacsony száma, információhiány	nők foglalkoztatásról szóló programokba történő bevonása
Fogyatékkal élők	Kevés a meglévő adatállomány a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken	Intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás, az érintett csoportok érdekvédelmi képviselőinek aktív bevonása
	Ellátottak, szülők, családtagok, civil szervezetek részére nem fellelhető programok, képzések.	Érdekképviselők erősítése, és a célcsoportoknak közösségi programok szervezése, integrálás.
<i>Több célcsoportot érintő, településszint ű megállapítás</i>	Hátrányos helyzetű lakosok esélyegyenlőtlenségének megjelenése.	Speciális pályázati lehetőségek felkutatása, megvalósítása
	Szociális hálóval nem lefedett területek	Életkezdeti és életvégi szociális segítségnyújtás
	Sorsközösséget megélő közös problémát jelző csoportok hiánya.	Önsegítő és civil csoportok, szerveződések létrehozása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák) nem élnek mélyszegénységben, munkaerő-piaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságát, veszélyeztetettségük megőrzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, aktív programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítségét, elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő bánásmódjára, akadálymentes, biztonságos, állapotuknak megfelelő intézmények létrehozására

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A mélyszegénységben élők és a romák munkanélküliségének csökkentése	Hiányos az adatgyűjtés a társadalmi esélyegyenlőséget érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken. A családok megélhetése és mindennapjai nehezítettek a felmerülő anyagi nehézségeik miatt.	Az alacsony szakképzettségű, illetve a képzettséggel nem rendelkezők foglalkoztatásának elősegítése, a családok megélhetésének javítása.	2022.-2027. évi költségvetés	Új Roma Stratégia	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok Kistérségi startmunka	Polgármester, jegyző	2027. 11. 30. (kedd).	Önkormányzati adatok TeIR KSH Regionális Munkaügyi Központ	Közmunka program pályázatainak figyelése, igénybe vétele Önkormányzat intézményeinek bevonása Helyi vállalkozások felkérése	A közfoglalkoztatási programok már az elmúlt években is eredményesek voltak, a továbbiakban is szükséges a programokban történő foglalkoztatás	Putnok- Dubicsány Közös Önkormányzati Társulás
2	A romák alkalmazásának aránya az önkormányzatnál és intézményeinél	A foglalkoztatás esetében nehézséget jelent a munkahelyek alacsony száma. A másodlagos munkaerőpiacról nehezített az elsődleges munkaerőpiacra csatlakozni. A romák alkalmazásának aránya iskolai végzettség hiányában alacsony az önkormányzat intézményeinél.	A romák felzárkóztatása a munkaerőpiac igényeihez.	Intézmények Esélyegyenlőségi terve Költségvetés	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Együttműködési megállapodás kötése a helyi roma önkormányzattal, lehetőség szerint egyéb civil szervezetekkel	Polgármester, jegyző, intézményvezetők	2027. 11. 30. (kedd)	Az önkormányzat és intézményei számára előírásra kerül, hogy a romák a közszolgáltatásokat ellátók körébrn legalább népeesség-arányosan részt vehessenek. Annak elősegítésére, hogy ne csak szakképzettséget nem igénylő munkák elvégzésére alkalmazzák őket, olyan gyakornoki programok megvalósítása indokolt, mely képzett roma fiatalok számára biztosít foglalkoztatási lehetőséget	A mindenkori költségvetés Humán emberi forrás	A munkanélküliség értéktéremtő, tartós csökkentése	

3	Az Önkormányzat kommunikációjával fellép a helyi társadalom esetleges előítéltségével, roma ellenességével szemben	Romaellenesség, esetleges előítélteesség	Az Önkormányzat döntéshozói, a közpolitika helyi képviselői, a vezetők megnyilvánulásaikkal segítsék elő a kisebbségeket védő értékek érvényesülését, a társadalmi szolidaritást, a többség és a romák közötti hatékony együttműködést	Intézményi Esélyegyenlőségi Terv Szervezeti és Működési Szabályzatok Közzszoalati Szabályzatok	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Az Önkormányzat vezetői, tiszttségviselői, közalkalmazottai elhatárolódnak minden gyűlöletkeltésre alkalmas megnyilvánulástól és a szegregációtól, tudatosan közvetítenek a romákkal szembeni előítéleteket csökkentő szemléletet, ezzel ellentétes magatartás esetén vétségként szankcionálja, az érintetteket megrója	Polgármester, Jegyző, Intézményvezetők	2027. 11. 30. (kedd)	Helyi adatgyűjtés Rendőrségi adatok	Humán emberi erőforrás	Hosszú távon segíti a romákkal történő együttműködést	---
---	--	--	--	--	------------------------------	---	--	----------------------	-------------------------------------	------------------------	---	-----

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Az Önkormányzat szerepvállalása a gyermekek egészség- és pszichés védelmével kapcsolatban	Probléma: a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek száma évről-évre tendenciálisan folyamatosan nő. Személyi és környezeti folyamatos higiéniai problémák. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál nincsenek olyan eszközök, amelyek a gyermekek szabadidős tevékenységét vagy esetlegesen tanulásukat segítik (játékok, bútorok, számítástechnikai eszközök). A hátrányos helyzetű fiatalok várandósok száma folyamatosan növekszik	Egészségtudatos életmód kialakítása a gyermekek körében. A szociális alapellátások lehetőség szerinti bővítésével, egészség tudatosság elérése a szülők és a gyermekek körében. Fiatalokorúak várandósok számának radikális csökkenése.	Mindenkori Költségvetési terv	---	Az önkormányzat és intézményei rendszeresen szerveznek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat és a helyi roma közösség részvételével egészségvédelmi programokat, akciókat, és aktívan vesznek részt az országos betegségmegelőzési kampányok helyi promóciójában és megvalósításában. Az egészség tudatos életvitelre és a megelőzésre vonatkozó ismeretek beépítése a nevelési programokba, és az óvodás, iskolás korosztályt közvetlenül célzó helyi programok megvalósítása, támogatása, kiemelt figyelemmel a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek és családjainak aktív bevonásával.	Polgármester, Jegyző, Intézményvezetők	2027. 11. 30. (kedd)	Helyi adatgyűjtés KSH	Pályázati források Támogatók felkutatása, felkérése Intézmények technikai feltételei	Az önkormányzat által fenntartott intézményben hatékony egészségvédelem kialakítása, további felvilágosítások	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
---	---	--	--	-------------------------------	-----	---	--	----------------------	-----------------------	--	---	---

III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségének javítása	A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőtlensége A munkavállalást segítő programokban való részvétel alacsony száma, információhiány	A nők esélyegyenlőségének növelése.	Intézmények Esélyegyenlőségi tervei Szervezeti és Működési Szabályzat	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Adatgyűjtés összehasonlítás céljából, szakképzettség, nemek szerinti bontásban, a rendelkezésre álló átképzési lehetőségekre, és a lehetséges alternatív munkavégzési formákra is tekintettel, a munkavállalást akadályozó vagy nehezítő tényezőkről.	Polgármester, Jegyző, Intézményvezetők	2027. 11. 30. (kedd)	Munkaügyi Kirendeltség adatai KSH Helyi adatgyűjtés	Humán emberi forrás Pályázati források Támogatók felkutatása, felkérése	Teljes körű vagy reprezentatív vizsgálatok elvégzése, önszervező anyacsoportok szervezése, segítése, más civil szervezetekkel együttműködés, közösségi felügyeleti megoldások kidolgozása, intézmények rugalmas nyitvatartásával könnyíteni a munkavállalást	---
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Putnok Város Önkormányzata minden állampolgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül élhessen a településen	Az idősek kivonták magukat a város ügyeiből, a döntéshozatalból. Idősek elmagányosodása, elszigetelődése.	Bevonni az időseket a város ügyeibe, beleszólás a döntéshozatalba az őket érintő ügyekben. Idősek elszigetelődésének, elmagányosodásának oldása.	Szervezeti és Működési Szabályzat Idősügyi Konceptió	Idősügyi Nemzeti Stratégia	A csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, idős emberek aktiválásának erősítése.	Polgármester, Jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök)	Idősek Tanácsa Nyugdíjas Egyesület Helyi adatgyűjtés	Mindenkori költségvetés Humán emberi erőforrás	A városban élő idősekkel, civil szerveződésekkel folyamatos kapcsolattartás segítése, erősítése	---
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												

1	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken	Kevés a meglévő adatállomány a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségét érintő, azt befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken. Ellátottak, szülők, családtagok, civil szervezetek részére nem fellelhető programok, képzések.	Információbővítés arra vonatkozóan, hogy a fogyatékkal élők esélyegyenlősége biztosított legyen. Ellátottak, szülők, civil szervezetek részére programok, képzések biztosítása.	Intézmények Esélyegyenlőségi tervei	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az intézményi adatgyűjtés és adatszolgáltatás mellett az érintett csoportok érdekvédelmi képviselőinek aktív bevonásával szükséges bővíteni az információs partnerséget arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a hátrányos helyzetű csoportok számára, illetve mennyire veszi azokat igénybe	Jegyző, Intézményvezetők, Esélyegyenlőségi felelősök	2027. 11. 30. (kedd)	Teir KSH Helyi adatgyűjtés	Humán emberi erőforrás	A kapott adatok, információk folyamatos gyűjtésével javítani, illetve bővíteni a közszolgáltatások elérhetőségét, minőségét	
---	--	---	---	-------------------------------------	---	--	--	----------------------	----------------------------	------------------------	---	--

VI. Több célcsoportot érintő településszintű megállapítás

	Sorsközösséget megélő, hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének megteremtése.	1. Hátrányos helyzetű lakosok esélyegyenlőségének megjelenése. 2. Szociális hálóval nem lefedett területek. 3. Sorsközösséget megélő közös problémát jelző csoportok hiánya.	Esélyegyenlőség megteremtése, szociális háló kiterjesztése, valamint önszolgáltató csoportok létrehozása.	Intézmények Esélyegyenlőségi Terve, Mindekorai Költségvetés,	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Új Roma Stratégia (2019-2030)	Az érintett csoportok segítése az önszolgáltató csoportok megvalósításában. A szociális ellátórendszer igényfelmérésének elvégzése a szociális háló bővítésének érdekében.	Esélyegyenlőségi felelősök, jegyző, polgármester	2027.11.30.	Helyi adatgyűjtés	Mindenkori költségvetés, Humán emberi erőforrás	A kapott adatok folyamatos elemzésével javítani a az esélyegyenlőséget, segíteni az önszolgáltató csoportok szervezését.	Putnok- Dubicsány Közös Önkormányzati Társulás
--	---	--	---	--	---	--	--	-------------	-------------------	---	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

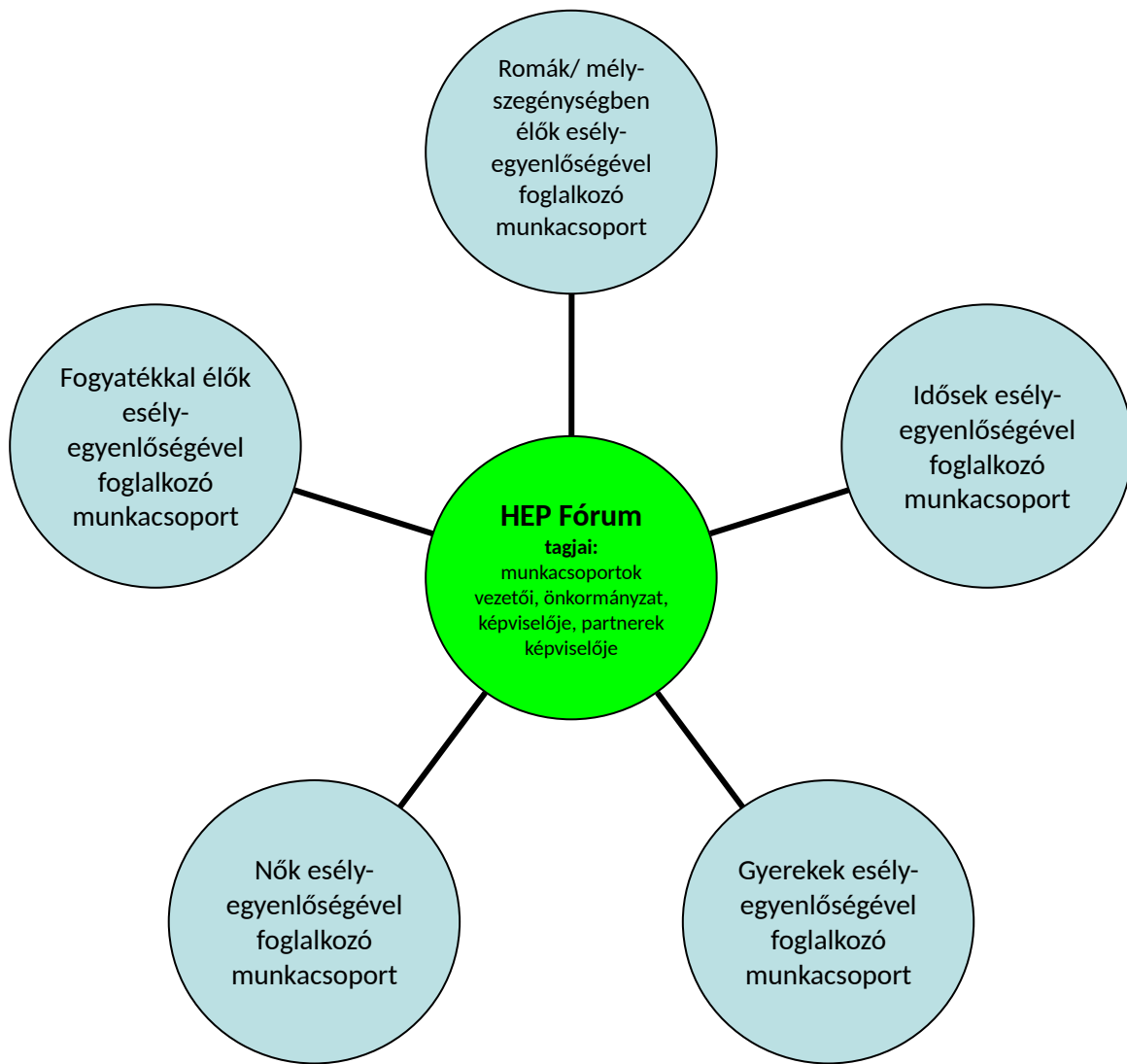
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában,

összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken, az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Legutóbb 2022 október 24-én hívtuk össze a HEP fórumot, ahol mind az 5 munkacsoport vezetője képviseltette magát, hasznos ötleteikkel, meglátásaikkal és véleményükkel hozzájárulva a HEP sikerességéhez.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Putnok város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

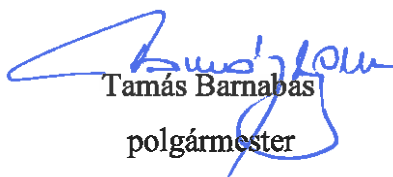
II. Ezt követően Putnok város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 35/2023.(III.30.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

35/2023.(III.30.) Képviselő-testületi határozat

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Putnok, 2023. március 30.

Tamás Barnabás
polgármester

Fucskó Róbertné
jegyző

PUTNOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

3630 PUTNOK, Kossuth út 5. sz.

Iktatószám: P/186-4/2023./KT.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Putnok Város Önkormányzata Képviselő-testületének **2023.március 30-án**
a Városháza Dísztermében megtartott **ülése**nek jegyzőkönyvéből

35 / 2023. (III. 30.) HATÁROZAT:

Tárgy: Putnok Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása

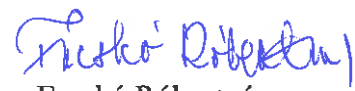
1. Putnok Város Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és úgy dönt, hogy elfogadja Putnok Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023. elnevezésű dokumentum lezárását 2023. március 31. napjával.
2. Putnok Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja Putnok Város Önkormányzat Képviselő-testületének jelen határozat mellékletét képező új, egységes szerkezetbe foglalt Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2023. és 2028. közötti időszakra, amely 2023. április 1. napjától hatályos.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az 1. pontban foglalt döntésének megfelelően a Helyi Esélyegyenlőségi Programot az Önkormányzat nevében írja alá, és tegye meg a szükséges intézkedéseket az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtása érdekében.
4. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az 1. pontban foglalt döntésről értesítse a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, valamint gondoskodjon a 2. pontban foglalt döntéssel összefüggő feladatok végrehajtásáról.

Felelős: Polgármester

Határidő: Azonnal

Tamás Barnabás
polgármester

Fucskó Róbertné
jegyző